

WATERSCHAP
vechtstromen

ontwerp-Jaarverslag en Jaarrekening 2014

versie: 19 mei 2015

Inhoudsopgave

1. Samenvatting en conclusies	5
1.1 Inleiding.....	5
1.2 Jaarverslag in één oogopslag	6
1.3 Realisatie programma's	7
1.4 Financiën en bedrijfsvoering	9
1.5 Kerngegevens Vechtstromen.....	14
2. Realisatie programma's	15
2.1 Watersysteem	15
2.2 Waterketen	22
2.3 Besturen en Organiseren.....	29
3. Paragrafen bedrijfsvoering	35
3.1 Ontwikkelingen in het vorige begrotingsjaar	35
3.2 Incidentele en structurele baten en lasten	38
3.3 Onttrekking aan overige reserves en voorzieningen	38
3.4 Waterschapsbelastingen.....	40
3.5 Weerstandvermogen.....	43
3.6 Financiering	46
3.7 Verbonden partijen	48
3.8 Bedrijfsvoering	51
3.9 EMU-saldo	51
3.10 Topinkomens	52
4. Exploitatierekening 2014.....	54
4.1 Exploitatierekening naar programma's.....	54
4.2 Exploitatierekening naar kostendragers.....	55
4.3 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten	56
5. Balans	60
5.1 Algemene toelichting op de balans per 31 december 2014	61
5.2 Toelichting op de afzonderlijke posten van de balans	64

1. Samenvatting en conclusies

1.1 Inleiding

Dit is het eerste jaarverslag 2014 van waterschap Vechtstromen. Het jaar 2014 was het eerste jaar in het bestaan van waterschap Vechtstromen, volgend op een fusie van de voormalige waterschappen Velt en Vecht en Regge en Dinkel. Dit jaarverslag geeft het algemeen bestuur inzicht in de realisatie van de doelstellingen en de besteding van de middelen in 2014.

De verslaggevingsvoorschriften voor waterschappen zijn vastgelegd in de Waterschapswet, het Waterschapsbesluit en de regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW). Dit jaarverslag (inclusief jaarrekening 2014) is in overeenstemming met deze voorschriften opgesteld.

Hoofdstuk 1 vat de inhoudelijke realisatie van de programma's samen en geeft de belangrijkste conclusies weer van de realisatie van de financiën en bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 2 is de verantwoording over de realisatie in 2014 per programma, zowel in inhoudelijk als financieel opzicht.

Hoofdstuk 3 gaat specifiek in op de realisatie van de paragrafen bedrijfsvoering: onder andere de waterschapsbelastingen, het geactualiseerde weerstandsvermogen, de verbonden partijen en het EMU-saldo.

De beide hoofdstukken 4 en 5 omvatten de jaarrekening 2014. Hoofdstuk 4 geeft hierbij inzicht in de exploitatierekening en in hoofdstuk 5 is de balans weergegeven.

1.2 Jaarverslag in één oogopslag

In de onderstaande tabel is het Jaarverslag in één oogopslag weergegeven in de vorm van twaalf kern-indicatoren 2014. Per kernindicator is een verwijzing opgenomen naar nadere informatie hierover in hoofdstuk 1.

Om het inzicht te vergemakkelijken, werken we met kleuren. Hierbij geldt als legenda:

	De beoogde doelstellingen voor 2014 zijn gehaald.
	De beoogde doelstellingen voor 2014 zijn gedeeltelijk gehaald.
	De beoogde doelstellingen voor 2014 zijn niet gehaald.

Tabel 1: Dashboard kernindicatoren 2014

Realisatie doelstellingen Programma 1: Watersysteem	Realisatie doelstellingen Programma 2: Waterketen	Realisatie doelstellingen Programma 3: Besturen en Organiseren	Realisatie Investerings
88% 	82% 	33% 	92%
Paragraaf 1.3	Paragraaf 1.3	Paragraaf 1.3	Tabel 2
Realisatie besparingen fusie	Rekening-resultaat	Reserves en voorzieningen	Schuldquote
100% 	+ M€ 5,2 	M€ 61 	2,7
Tabel 3	Tabel 4 en 5	Tabel 6	Tabel 7
Weerstandsvermogen	Verbonden Partijen	EMU-Saldo	Controleverklaring: getrouwheid en rechtmatigheid
1,7 		M€ 17,2 	
Tabel 8	Tabel 8	Tabel 8	Bijlage

1.3 Realisatie programma's

Het ambitieniveau voor 2014 heeft het algemeen bestuur vastgelegd in de programmabegroting 2014-2017. In de meerjarenverkenning 2015-2018 (MJV) zijn de oorspronkelijke doelstellingen voor 2014 scherper en logischer geformuleerd. Door de extra taakstelling van M€ 5 als gevolg van het bestuursakkoord zagen we ons genoodzaakt tot herprogrammering van ons beleid. Het uitgangspunt was daarbij verlaging van het netto-investeringsniveau van gemiddeld M€ 46 naar M€ 40. Toch hebben we in de meerjarenverkenning het ambitieniveau van de programmabegroting 2014-2017 grotendeels kunnen handhaven. Dit jaarverslag neemt de bijgestelde doelstellingen 2014 uit de MJV dan ook als uitgangspunt (evenals in het Bestuurlijk Voortgangsrapport (BVR) 2014 is gebeurd).

Planning en control: sturen in samenhang

Het jaarverslag maakt deel uit van de bestuurlijke planning- en controlcyclus van Vechtstromen, waarbij de documenten een logische samenhang vormen. De cyclus voorziet in de beleidsuitgangspunten in de meerjarenverkenning in het voorjaar en vaststelling van de programma- en financiële doelstellingen voor het komende jaar in de programmabegroting in het najaar. Eveneens in het najaar volgt het bestuurlijk voortgangsrapport met een prognose van de realisatie voor het lopende jaar. Het jaarverslag/jaarrekening in het voorjaar is dan het sluitstuk met de verantwoording over de realisatie van de doelstellingen van het afgelopen jaar.

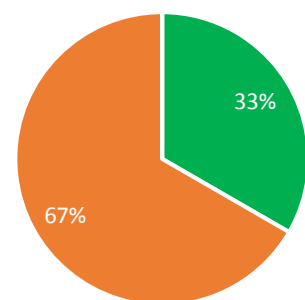
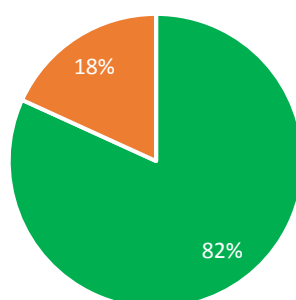
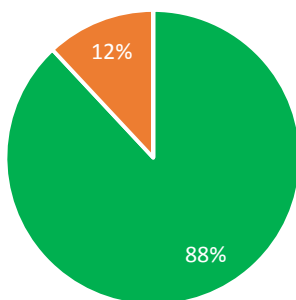
Jaarverslag: rapportage op hoofdlijnen

Dit jaarverslag hebben we zo bondig mogelijk gehouden. Overeenkomstig het sturingsniveau van het algemeen bestuur verantwoorden we op hoofdlijnen: de realisatie van de programmadoelen en de realisatie van de financiële kaders. Om het inzicht in de realisatie van de programmadoelen te vergemakkelijken, werken we met kleuren. De legenda hiervoor is aangegeven in onderstaande figuren.

Realisatie programmadoelen

In het eerste jaar van Vechtstromen is 88% respectievelijk 82% gerealiseerd van de in 2014 geplande doelstellingen in het programma Watersysteem en het programma Waterketen. Voor programma Besturen en Organiseren ligt de realisatie op 33%.

Programma Watersysteem   Programma Waterketen   Programma Besturen en Organiseren

- doelstellingen 2014 gerealiseerd
- doelstellingen 2014 deels gerealiseerd
- doelstellingen 2014 niet gerealiseerd

- doelstellingen 2014 gerealiseerd
- doelstellingen 2014 deels gerealiseerd
- doelstellingen 2014 niet gerealiseerd

- doelstellingen 2014 gerealiseerd
- doelstellingen 2014 deels gerealiseerd
- doelstellingen 2014 niet gerealiseerd

Voor **programma 1 Watersysteem** zijn nagenoeg alle doelen behaald in 2014. Dit dankzij de vele investeringen die we in 2014 hebben gedaan en de adviezen die zijn opgesteld. Denk aan de aanleg van de natuurvriendelijke oevers, de voorbereiding voor het op orde krijgen van onze keringen, het opstellen van het nieuwe waterbeheerplan 2016-2020 en onze bijdrage aan Samen werkt Beter.

Aandachtspunt binnen programma 1 blijft de toetsing van de kunstwerken in de keringen die nog moet worden uitgevoerd in 2015 en de uitrol van het stakeholdermanagement. Verder wordt de GGOR in de TOP- en Natura 2000 gebieden na 2015 gerealiseerd. Met de provincie hebben we afgesproken dat we daarmee een aanvang maken zodra de beheerplannen gereed zijn. Dit betekent dat we de gewenste grond- en oppervlaktewaterpeilen in deze natuurgebieden later realiseren dan in 2015 zoals in het waterbeheerplan is aangegeven. Daarnaast heeft het beheer van ons watersysteem (met name renovatie stuwen en gemalen) onze nadrukkelijke aandacht. Duidelijk is dat we de komende jaren nog een behoorlijke baggeropgave hebben om ervoor te zorgen dat ons watersysteem goed blijft functioneren.

Voor **programma 2 Waterketen** is het merendeel van de doelstellingen gerealiseerd. De samenwerking met de partners verloopt naar wens, onze zuiveringen presteren goed en op het gebied van duurzaamheid (o.a. verminderen gebruik van hulpstoffen) zijn stappen gezet. Aan veiligheid is in 2014 veel tijd besteed, enerzijds door het treffen van maatregelen op locatie, maar ook door de uitgevoerde systeem-audit biogasveiligheid en het uitvoeren van een bestuurlijke evaluatie hierover.

We hebben nog een uitdaging als het gaat om het realiseren van een duurzame afvalwaterketen. Zonder nadere maatregelen dreigen we de doelstelling niet te halen om in 2020 40% van ons eigen energieverbruik duurzaam op te wekken. Daarom zetten we nu in op verdere reductie van onze energiebehoefte. Ook het gehalte aan bruikbare reststoffen uit het slib ligt nog niet op het niveau dat ons voor ogen staat. Met aanpassingen in de afvalwaterstroom verwachten we betere resultaten te kunnen laten zien.

Voor **programma 3 Besturen en Organiseren** geldt dat erop gericht is om Vechtstromen verder te ontwikkelen als een samenwerkende, innovatieve, duurzame, transparante, klantgerichte en doelmatige organisatie. In 2014 lag de focus van het programma op de opstart van het nieuwe bestuur en de doorontwikkeling van de nieuwe organisatie. Daarmee was 2014 een jaar van harmonisatie en koersbepaling. Dit is de belangrijkste reden waarom er verhoudingsgewijs een lagere realisatie van 33% is van de oorspronkelijk geformuleerde programmadoelen (exclusief het later toegevoegde programmadoel van de doorontwikkeling organisatie). Dit betekent niet dat er geen vooruitgang is geboekt. Er zijn alleen wat kleinere stappen gezet dan gepland. Dit is in lijn met de eerdere rapportage uit de BVR 2014.

Het bestuur heeft een goede start gemaakt met een bestuursprogramma dat geldt als gespreksdocument voor de dialoog met partners en stakeholders over gezamenlijke ambities en belangen. Het geïntroduceerde bestuurlijke proces (informereren-opiniëren-besluitvormen) is eind 2014 geëvalueerd met een klankbordgroep vanuit het AB, wat heeft geleid tot een aantal verbetermaatregelen.

Er is geconstateerd dat veel zaken al goed georganiseerd zijn. Een aantal zaken vraagt nadere aandacht. In lijn met het bestuursakkoord is daarom een doorontwikkeling van de organisatie opgestart. Er is een structuurwijziging voorbereid, die met ingang van 2015 is doorgevoerd. Dit bestaat uit minder eenheden, een compacter topmanagement en een duidelijker sturingsmodel.

Daarnaast is een aantal ontwikkelsporen voor het programma Besturen en Organiseren benoemd:

- Maatschappelijk belang centraal
- Focus op innovatie en duurzaamheid
- Partnerschap
- Bestuurlijke ontwikkeling
- Slim organiseren
- Zorgen dat het stroomt
- Verbindend leiderschap
- Cultuurontwikkeling (PRIO!)

Voor de meeste van deze ontwikkelsporen zijn in 2014 plannen van aanpak opgeleverd. In de Meerjarenverkenning (MJV) 2016-2019 worden de ontwikkelsporen verder uitgewerkt.

1.4 Financiën en bedrijfsvoering

1.4.1 Investeringsmiddelen 2014

Mede als gevolg van de extra besparingsopgave investeringen zijn de netto-investeringen in het voorjaar 2014 verlaagd van M€ 48,8 naar M€ 45,0. In het najaar 2014 bedroeg de bijgestelde raming M€ 39,5. De uiteindelijke investeringsrealisatie bedroeg M€ 41,5. Dit is 92% van de bijgestelde prognose MJV 2014 en 105% t.o.v. de laatste bijstelling BVR 2014. Voor het eerste startjaar van Vechtstromen is dit een relatief hoge eindejaarsrealisatie. Daarbij is het merendeel van de indicatoren behaald. Een nadere toelichting over de ontwikkeling investeringsbudgetten is per programma uitgewerkt in hoofdstuk 2. Een neveneffect van de eindejaarsrealisatie van 92% voor de investeringsbudgetten is dat de uiteindelijke inzet van projecturen lager is uitgekomen dan geraamd. Vanwege de besparingsopgave en het begin 2014 tijdelijk stopzetten van een aantal projecten (in afwachting van de herprogrammering) zijn er in het 1^e kwartaal 2014 minder projecturen gerealiseerd (zie hierover § 1.4.2 bij de verschillen-analyse rekeningresultaat).

Tabel 2: Ontwikkeling investeringen 2014

(Bedragen in M€)	B 2014	MJV 2014	Prognose BVR 2014	Realisatie JV 2014	Realisatie-% t.o.v. MJV
Bruto-totaal investeringen	53,5	51,5	45,0	42,5	82%
Bruto HWBP-bijdrage	5,9	5,9	5,8	5,8	98%
-/- totaal subsidies	-2,9	-5,4	-5,3	-6,7	125%
Netto-totaal investeringen (excl. afbreukrisico's)	56,5	52,0	45,5	41,5	80%
-/- afbreukrisico's *)	-7,7	-7,0	-6,1	0,0	
Netto-totaal investeringen (incl. afbreukrisico's)	48,8	45,0	39,5	41,5	92%

*) De afbreukrisico's betreffen een marge in de ramingen voor het geval projecten door onvoorziene omstandigheden later of niet worden uitgevoerd.

1.4.2 Exploitiemiddelen 2014

Besparingsopgave business case en bestuursprogramma

Vanuit de business case fusie volgt een besparingsopgave van structureel M€ 11 op de exploitatielasten. Hiervoor geldt een ingroepad voor de periode 2014 t/m 2016. Aldus is in de begroting 2014 een besparingsopgave van M€ 7,3 opgenomen, terwijl de resterende M€ 3,7 is onttrokken aan de hiervoor gevormde bestemmingsreserve transitiekosten. Van de besparingsopgave is in 2014 uiteindelijk de gehele taakstelling van M€ 7,3 gerealiseerd. In dit verband zijn de besparingen op personeel, overige kosten en investeringen allemaal volledig gehaald. Alleen het te besparen bedrag van M€ 0,1 in 2014 op innovatief samenwerken/shared services is niet geëffectueerd. Voor de eerste jaren geldt dat de kost voor de baat gaat, zodat hiervan in 2014 nog geen budgetvoordelen te verwachten zijn. De hiervoor in-geboekte besparing van M€ 0,1 is in 2014 als extra structurele taakstelling binnen de overige kosten opgevangen.

Tabel 3: Besparingen Vechtstromen 2014

(bedragen in M€)	B 2014	Prognose BVR 2014	JR 2014	Status
a. besparingen innovatief samenwerken/shared services	0,1	0,0	0,0	☹
b. besparingen nieuwe organisatie/personeel (60 fte)	4,8	4,8	4,8	😊
c. besparingen overige kosten/beleidskeuzes	1,9	1,9	2,0	😊
d. besparingen investeringen/kapitaallasten (structureel M€ 5,5 investeringen per jaar)	0,5	0,5	0,5	😊
Totaal	7,3	7,2	7,3	😊

Daarnaast geldt vanuit het bestuursprogramma nog een extra taakstelling 2015-2018 van M€ 5 op de exploitatielasten. Deze taakstelling wordt enerzijds gevonden via een verlaging van de investeringen in de periode 2014-2018 (variërend tussen de 10% en 30%), zodat de kapitaallasten uiteindelijk met M€ 2 dalen. In de Meerjarenverkenning 2015-2018 zijn in dit verband de investeringen 2014-2018 met gemiddeld M€ 6 per jaar verlaagd. Anderzijds moet er in de periode 2015-2017 nog eens M€ 3 worden bespaard op de overige exploitatielasten. Het merendeel hiervan is ingeboekt in de begroting 2015-2018, terwijl het nog niet ingevulde deel nader wordt geconcretiseerd in de begroting 2016-2019.

Rekeningresultaat 2014

In het Bestuurlijk Voortgangsrapport 2014 (BVR 2014) is als eindejaarsprognose voor het rekeningresultaat 2014 k€ 0 opgenomen. In deze voorliggende jaarrekening 2014 komt het uiteindelijke resultaat k€ 5.210 voordeliger uit (4% afwijking van de begrote lasten 2014). Dit resultaat is als volgt verdeeld over de drie programma's en de beide kostendragers 'Systeem' en 'Zuiveren'.

Tabel 4: Rekeningresultaat 2014 (programma's)

(Bedragen in k€)	B 2014	BVR 2014	JR 2014	Vershil	Systeem	Zuiveren
Programma 1: Watersysteem	46.733	44.520	44.176	344	344	
Programma 2: Waterketen	43.637	43.671	40.204	3.467		3.467
Programma 3: Besturen en organiseren	23.150	22.606	21.289	1.317	659	659
Overig			-82	82	785	-703
Rekeningresultaat 2014	113.520	110.797	105.587	5.210	1.787	3.423

De belangrijkste afwijkingen na de BVR 2014 (inclusief verdeling naar kostendragers en naar incidenteel/structureel [=I/S]) zijn opgenomen in de volgende tabel. Van het totale rekeningresultaat van k€ 5.210 is per saldo een bedrag van k€ 4.960 incidenteel en een bedrag van per saldo k€ 250 structureel (waarvan een nadeel van -/ k€ 200 op watersysteembeheer en een voordeel van k€ 450 op zuiveringsbeheer).

Tabel 5: Exploitatieresultaat 2014 (kosten- en batensoorten)

(Bedragen in k€)	Toelichting	Totaal	Systeem	Zuiveren	Incidenteel/ structureel
Prognose rekeningresultaat BVR 2014	§ 1.2	0	0	0	
Nadeel rente en afschrijvingen / financiële baten	§ 4.3	-67	-26	-41	I
Voordeel personeelslasten en -baten	§ 4.3	1.466	1.023	443	I/S
Voordeel lasten en baten goederen en diensten derden	§ 4.3	5.078	2.041	3.036	I/S
Voordeel goederen en diensten derden: Projecten/Overlopende verplichtingen/Vecht	§ 4.3	264	264	-	I
Voordeel goederen en diensten derden: Transitiekosten fusie	§ 4.3	732	366	366	I
Voordeel goederen en diensten derden: Overlopende verplichtingen programma 3	§ 4.3	400	200	200	I
Nadeel lasten en baten Bijdragen derden	§ 4.3	-297	-351	54	I
Nadeel toevoeging/vrijval voorzieningen	§ 4.3	-2.414	-1.362	-1.052	I
Onvoorzien	§ 4.3	512	312	200	I
Voordeel waterschapsbelastingen 2014	§ 3.4	650	58	592	I/S
Nadeel belastingen voorgaande jaren	§ 3.4	-71	31	-102	I
Nadeel geactiveerde lasten	§ 4.3	-1.042	-769	-273	I/S
Rekeningresultaat jaarrekening 2014		5.210	1.787	3.423	

Nadeel rente en afschrijvingen / financiële baten (k€ 67)

Het nadeel op 'rente en afschrijvingen' komt met name door iets hogere rentelasten. Hier tegenover staat de post onvoorzien die verder niet is besteed.

Voordeel personeelslasten en –baten (k€ 1.466)

Het voordeel op de 'personeelslasten en -baten' ontstaat met name door vacatureruimte en doordat de budgetten voor inhuur, opleidingen en werving en selectie niet allemaal zijn gebruikt. Daarnaast heeft er in 2014 geen cao-verhoging plaatsgevonden, terwijl deze wel was geraamd, alsmede was er sprake van een te hoge raming voor het Arbo-budget geneeskundige kosten. Hierdoor is er een structureel voordeel van k€ 250 op de personeelslasten. Het overschot op de personeelslasten wordt in 2014 eenmalig aangewend om op budgettaire neutrale wijze de extra voorziening te bekostigen die voortvloeit uit de doorontwikkeling van de organisatie.

Voordeel lasten en baten goederen en diensten derden (k€ 5.078)

Het voordeel op 'lasten en baten goederen en diensten derden' ontstaat met name doordat er in het eerste jaar na de fusie veel aandacht is geweest voor het harmoniseren van processen en beleid. Deze interne focus op het opnieuw organiseren van de werkzaamheden en het gelijktijdig kritisch kijken naar de uitgaven heeft geleid tot meer terughoudendheid bij het doen van uitgaven. Daarom is het grootste deel (k€ 4.573) van dit voordeel als incidenteel aan te merken, terwijl het voor k€ 505 een structureel voordeel betreft. Het incidentele voordeel bestaat uit onder meer lagere bestedingen voor: advies- en onderzoekskosten, laboratoriumkosten, chemicaliën, onderhoudskosten, energiekosten en diverse kosten voor verbruiksgoederen (zie hierover nader § 4.3.1).

Voordeel goederen en diensten derden: Projecten/Overlopende verplichtingen/Vecht (k€ 264)

- In de begroting 2014 en 1e begrotingswijziging 2014 was voorzien dat er k€ 152 zou worden onttrokken aan de bestemmingsreserve projecten voor de wateropgave Zuid Oost Drenthe. Bij de harmonisatie van de beginbalans is gebleken dat een deel van deze uitgave hierin reeds was verantwoord. Daarnaast heeft de eindafrekening van één van de natuurprojecten tot een positief resultaat geleid. Hierdoor is er een incidenteel overschot van per saldo k€ 176.
- Bij de 2e begrotingswijziging 2014 zijn middelen vrijgemaakt voor het project 'Omvang waterlopen' (dit betreft één van de besparingsmogelijkheden business case fusie). Hiervan is incidenteel k€ 40 niet besteed in 2014.
- In de begroting 2014 was voorzien dat er k€ 393 zou worden onttrokken aan de bestemmingsreserve Vecht. Hiervan is incidenteel k€ 48 niet besteed in 2014.

Voordeel goederen en diensten derden: Transitiekosten fusie (k€ 732)

In de begroting 2014 en 1^e begrotingswijziging 2014 was voorzien dat er k€ 7.208 zou worden onttrokken aan de bestemmingsreserve transitiekosten fusie. Hiervan is incidenteel k€ 732 niet besteed in 2014.

Voordeel goederen en diensten derden: Overlopende verplichtingen: programma 3 (k€ 400)

- Bij de 1^e begrotingswijziging 2014 zijn middelen vrijgemaakt voor de opstartkosten van Waterkracht. Hiervan is incidenteel k€ 100 niet besteed in 2014.
- Bij de 2^e begrotingswijziging 2014 zijn middelen vrijgemaakt voor de zes ontwikkelsporen binnen programma 3. Hiervan is incidenteel k€ 300 niet besteed in 2014.

Nadeel lasten en baten: Bijdragen derden (k€ 297)

Het nadeel op lasten en baten voor bijdragen derden is met name ontstaan door hogere kosten voor de waterinlaat dan waarmee rekening was gehouden in de jaarrekening 2013. Hier tegenover staat de post onvoorzien die verder niet is besteed.

Nadeel toevoegingen aan voorzieningen/vrijval voorzieningen (k€ 2.414)

Het nadeel op de toevoegingen aan voorzieningen is k€ 2.469. Daarnaast is er een vrijval voorzieningen van k€ 55. In het boekjaar 2014 was het noodzakelijk om de volgende extra toevoegingen te plegen:

1. k€ 1.015 voor de nieuwe voorziening doorontwikkeling. Deze wordt budgettair neutraal gevormd vanuit het overschot personeelslasten;
2. k€ 813 voor de nieuwe voorziening natuurterreinen. Dit bedrag wordt ten laste gebracht van de bestemmingsreserve tariefseglisatie watersysteembeheer;
3. k€ 517 voor de voorziening oninbaar. Deze wordt budgettair neutraal gevormd vanuit het overschot op de waterschapsbelastingen;
4. k€ 124 overige voorzieningen (bestuur/inactief personeel/reorganisatie). Hier tegenover staat de post onvoorzien die verder niet is besteed.

Post Onvoorzien (k€ 512)

Met inbegrip van alle mutaties die voortvloeiden uit de 1^e en 2^e begrotingswijzigingen 2014 resteerde een post onvoorzien van k€ 512. Deze post geldt als buffer voor eventuele tegenvallers voor de rest van het boekjaar 2014. Door het overschot op deze kostensoort kunnen de nadelen worden opgevangen bij 'rente en afschrijvingen', 'bijdragen derden' en 'toevoegingen overige voorzieningen'.

Voordeel waterschapsbelastingen 2014 (k€ 650)

Het voordeel waterschapsbelastingen 2014 bestaat uit:

1. nadeel van -/ k€ 210 op de bruto-opbrengsten watersysteemheffingen (waarvan k€ 175 structureel);
2. nadeel van -/ k€ 30 op de bruto-opbrengsten zuiveringsheffingen;
3. voor k€ 890 aan eenmalige, lagere kwijtscheldingslasten. In 2014 gold nog als procedure dat kwijtscheldingsaanvragen in het noordelijk gebied automatisch werden meegenomen (als tevens een aanvraag bij de gemeente was ingediend). In het zuidelijk gebied moesten kwijtscheldingsgerechtigden nog zelfstandig een verzoek tot kwijtschelding indienen bij het GBLT. In 2015 geldt als procedure dat kwijtscheldingsaanvragen in het gehele gebied automatisch worden meegenomen (zie § 4.3).

Nadeel waterschapsbelastingen (voorgaande jaren) (k€ 71)

De opbrengsten waterschapsbelastingen (voorgaande jaren) laten per saldo een nadeel zien van k€ 71. Hier tegenover staat een voordeel op de waterschapsbelastingen 2014.

Nadeel geactiveerde lasten (k€ 1.042)

De opbrengst uit geactiveerde lasten kent een nadeel van k€ 1.042. Deze post heeft betrekking op de projecturen van het waterschapspersoneel alsmede de bouwrente die beide worden toegerekend aan de investeringen (= geactiveerde lasten). Aangezien de personeelslasten en de rentelasten hiervan ook voorkomen in de exploitatierekening wordt ter voorkoming van dubbeltellingen hetzelfde bedrag als exploitatiebate opgenomen. Aangezien met name in het 1^e kwartaal 2014 een aantal projecten tijdelijk is stopgezet (vanwege de besparingsopgave investeringen bestuursprogramma), zijn er in 2014 eenmalig minder projecturen gerealiseerd dan geraamd. Uiteindelijk is er een bedrag van k€ 325 aan lagere structurele baten aan minder te activeren projecturen van inhuur-medewerkers. Tegenover het nadeel geactiveerde lasten staat een voordeel op zowel de personeelslasten als op de goederen en diensten.

Resultaatbestemming 2014

Het voorstel voor de bestemming van het rekeningresultaat 2014 van in totaal k€ 5.210 is:

- a. k€ 1.248 toevoegen aan de algemene reserves, bestaande uit: (i) k€ 248: herstel in 2015 van de schade hoogwater (d.d. mei 2014) en (ii) k€ 1.000: doorlopende kosten in 2015 van de stillegging slibgistinginstallatie Emmen vanaf eind augustus 2014);
- a. k€ 176 toevoegen aan de bestemmingsreserve 'projecten watersysteembeheer' (vanwege in 2014 niet bestede, geoormerkte middelen voor projecten wateropgave Zuid Oost Drenthe);
- b. k€ 40 toevoegen aan de bestemmingsreserve 'overlopende verplichtingen' (vanwege doorloop project 'Omvang waterlopen' in 2015 vanuit programma 1);
- c. k€ 48 toevoegen aan de bestemmingsreserve 'Vecht' (vanwege in 2014 niet bestede, geoormerkte middelen voor de Vecht);
- d. k€ 732 toevoegen aan de bestemmingsreserve 'transitiekosten' (vanwege doorlopende kosten in 2015);
- e. k€ 400 toevoegen aan de bestemmingsreserve 'overlopende verplichtingen' (vanwege doorlopende kosten in 2015 vanuit programma 3);
- f. -/ k€ 825 onttrekken aan de bestemmingsreserve tariefseglisatie watersysteembeheer (vanwege de nieuwe voorziening natuurterreinen [zie § 3.4]);

- g. k€ 1.534 toevoegen aan de bestemmingsreserve tariefseglisatie watersysteembeheer;
 h. k€ 1.857 toevoegen aan de bestemmingsreserve tariefseglisatie zuiveringsbeheer.
 Voor een specificatie van de bestemmingen reserves per kostendrager (watersysteembeheer en zuiveringsbeheer) wordt verwezen naar § 4.2).

Stand reserves en voorzieningen 2014

De reserves en voorzieningen van waterschap Vechtstromen ontwikkelen zich als volgt:

Tabel 6: Ontwikkeling reserves en voorzieningen 2014

(Bedragen in M€)	Beginbalans 1-1-2014	BVR 2014	Bestemming Rekening- resultaat	JV 2014
Algemene reserve	10,3	9,4	1,2	10,6
Bestemmingsreserve tariefseglisatie	18,3	15,6	2,6	18,1
Overige bestemmingsreserves	26,4	21,6	1,4	23,0
Subtotaal voorzieningen	7,8	9,5		9,5
Totaal	62,9	56,1	5,2	61,3

1.4.3 Langlopende schulden

In het bestuursakkoord/bestuursprogramma is opgenomen dat wordt onderzocht welk (aanvullend) beleid nodig is zodat aan de gewenste verhouding (streeffactor 2,5) tussen langlopende schulden versus de bruto-lasten structureel kan worden voldaan. Een factor onder de 2,5 geeft een gezond financieel perspectief voor het waterschap te zien (aldus beleid van de Unie van Waterschappen). Uit de onderstaande tabel blijkt dat deze factor voor waterschap Vechtstromen oploopt van 2,4 (begin 2014) naar 2,7 (eind 2014). Zo lang het waterschap jaarlijks een hoger bedrag aan netto-investeringen heeft dan aan afschrijvingen zal deze factor verder oplopen. De ramingen voor 2015 en 2016 laten een hoger bedrag aan netto-investeringen zien dan aan afschrijvingen, terwijl de ramingen voor 2017 t/m 2019 laten zien dat dit gelijk is aan elkaar. Daarmee loopt de factor langlopende schulden op naar 3,0 in 2016 om zich vervolgens op dit niveau te stabiliseren.

Tabel 7: Ontwikkeling Langlopende schulden versus bruto-lasten 2014

(Bedragen in M€)	Beginbalans 1-1-2014	JV 2014	Verschil
Langlopende schulden	308,9	343,9	35,0
Bruto-lasten	128,8	127,5	-1,3
Factor	2,4	2,7	0,3

In Unie-verband loopt de gedachtewisseling over een gezond financieel beleid nog verder door. Aansluitend bij de gemeentelijke en provinciale definities wordt in dit verband niet meer alleen ingezoomd op de langlopende schulden, maar op het geheel van de netto-schuld¹. Deze netto-schuld wordt daarbij gerelateerd aan de belastingopbrengsten. Voor waterschap Vechtstromen resulteert eind 2014 aldus een netto-schuldquote van 360%. Het grootste risico van een oplopende netto-schuldquote is dat in de toekomst steeds meer moet worden afgelost. Hierdoor neemt het aandeel van de rente- en afschrijvingslasten toe en wordt het beïnvloedbare deel van de jaarlijkse exploitatielasten lager. Hier staat tegenover dat waterschap Vechtstromen in 2015 overgaat tot een relatief grote herstructurering van 75% van het totaal aan de langlopende geldleningen. Daarmee is het renterisico naar de toekomst toe verkleind.

¹ De netto-schuld bestaat uit: langlopende schulden + netto-vlottende schuld + overlopende passiva minus kortlopende vorderingen minus liquide middelen minus overlopende passiva.

1.4.4 Verplichte paragrafen

Het geheel van weerstandsvermogen, financiering, verbonden partijen en EMU-saldo is samengevat in onderstaande tabel. Hieruit kan worden geconcludeerd dat dit in de uiteindelijke jaarrekening 2014 allemaal binnen de norm 2014 blijft.

Tabel 8: Paragrafen bedrijfsvoering

	Toelichting	Norm 2014	MJV 2014 (1 ^e kw.)	BVR 2014 (1 ^e t/m 3 ^e kw.)	JV 2014	Status tov Norm 2014
Ratio weerstandsvermogen	§ 3.5	1,0-1,4	1,6	1,5	1,7	😊
Financiering	§ 3.6					😊
• Kasgeldlimiet		M€ 30,3	M€ 45,2	M€ 29,3	M€ 25,8	😊
• Renterisiconorm		M€ 39,5	M€ 33,2	M€ 33,2	M€ 33,2	😊
• Rente-omslagpercentage		3,10%	3,15%	3,12%	3,11%	😊
Verbonden partijen	§ 3.7					😊
EMU-saldo	§ 3.9	M€ 20,6	M€ 30,2	M€ 21,7	M€ 17,2	😊

1.5 Kerngegevens Vechtstromen

Voor waterschap Vechtstromen gelden de volgende kerngegevens:

Tabel 9: Kerngegevens Vechtstromen

Kerngegevens	B 2014 *)	JR 2014 (situatie 31-12-2014)
Oppervlakte	227.000 hectare	226.000 hectare
Inwoners	835.000	804.918
Gemeenten	23	22
Regionale waterkeringen	447 kilometer	134 kilometer
Waterlopen (in beheer)	4.780 kilometer	4.422 kilometer
Persleidingen	375 kilometer	410 kilometer
Te transporteren afvalwater	37 miljoen m ³	37 miljoen m ³
Aantal rwzi's	24	24
Te zuiveren afvalwater	96 miljoen m ³	90 miljoen m ³
Capaciteit zuiveringsinstallaties	1,75 miljoen inwonerequivalenten	1,79 miljoen inwonerequivalenten
Te verwerken slib (slibkoek)	62.000 ton	67.582 ton
Bruto-jaarlijkse investeringen (gemiddeld)	M€ 55	M€ 48
Jaarlijkse exploitatielasten	M€ 130	M€ 127,5
Formatie (vast personeel)	445 fte **)	433 fte

*) Bij de opstelling van de Begroting 2014 zijn de kerngegevens opgeteld vanuit de registraties van de rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen. Een aantal kerngegevens jaarverslag 2014 laat een verschil zien met de Begroting 2014 als gevolg van gelijkenschakeling van definities.

***) De oorspronkelijke formatie Begroting 2014 bedroeg 467 fte. Deze stand is per 1 januari 2014 neerwaarts gecorrigeerd met 22 fte vanwege de gemeenschappelijke regeling voor het laboratorium.

2. Realisatie programma's

In dit hoofdstuk wordt per programma gerapporteerd over de realisatie in 2014 van de doelstellingen en de daarvoor in te zetten middelen. Deze doelen zijn in de meerjarenverkenning 2015-2018 bijgesteld ten opzichte van de programmabegroting 2014-2017. Dit jaarverslag refereert aan de bijgestelde doelen 2014.

Verklaring van de gebruikte symbolen:

	De beoogde doelstelling voor 2014 is gehaald.
	De beoogde doelstelling voor 2014 is gedeeltelijk gehaald.
	De beoogde doelstelling voor 2014 is niet gehaald.

2.1 Watersysteem

2.1.1 Wat hebben we bereikt?

Beoogd Maatschappelijk effect	Een leefbare (water)omgeving voor mens, dier en plant
Beoogd Strategisch doel	'Samen zorgen we voor een veilige leefomgeving met de juiste hoeveelheid water van een goede kwaliteit, met inachtneming van de natuurlijke kenmerken van ons beheergebied'

Voor programma 1 Watersysteem zijn nagenoeg alle doelen behaald in 2014. Dit dankzij de vele investeringen die we in 2014 hebben gedaan en de adviezen die zijn opgesteld. Denk aan de aanleg van de natuurvriendelijke oevers, de voorbereiding voor het op orde krijgen van onze keringen, het opstellen van het waterbeheerplan en onze bijdrage aan Samen werkt Beter. Aandachtspunt blijft de toetsing van de kunstwerken in de keringen die nog moet worden uitgevoerd in 2015 en de uitrol van het stakeholdermanagement. Verder wordt de GGOR in de TOP- en Natura 2000 gebieden na 2015 gerealiseerd. Met de provincie hebben we afgesproken we daarmee een aanvang maken zodra de beheerplannen gereed zijn. Dit betekent dat we de gewenste grond- en oppervlaktewaterpeilen in deze natuurgebieden later realiseren dan in 2015 zoals in het waterbeheerplan was aangegeven. Daarnaast heeft het beheer van ons watersysteem (met name renovatie stuwen en gemalen) onze nadrukkelijke aandacht. Duidelijk is dat we de komende jaren nog een behoorlijke baggeropgave hebben om ervoor te zorgen dat ons watersysteem goed blijft functioneren.

In ons nieuwe Waterbeheerplan hebben we (samen met de andere Rijn-Oost waterschappen en in overleg met onze partners) onze doelen en inspanningen voor de periode tot 2021 benoemd. Voor veel beleidsthema's geldt dat we deze in de komende planperiode willen gaan evalueren, uniformeren en/of nader invullen. Dit doen we bij voorkeur samen met de andere Rijn-Oost waterschappen en in dialoog met onze omgeving. Voor de KRW zijn onze doelen en ambities tot 2021 verwoord in een nieuw stroomgebiedbeheerplan, dat de basis vormt voor het KRW-gedeelte in ons nieuwe waterbeheerplan. Het nieuwe stroomgebiedbeheerplan omvat overigens ook het voormalige KRW-stroomgebied "Rijn-Midden".

2.1.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onderstaande tabel geeft de realisatie weer van de doelstellingen voor het programma watersysteem in 2014.

Tabel 10: Realisatie programmadoelen: Watersysteem

Thema: Veilige leefomgeving		Status
<i>Vechtstromen stelt zich ten doel om onveilige situaties - als gevolg van de hoeveelheid of de kwaliteit van het water - te voorkomen.</i>		
• We brengen/houden de keringen in ons gebied op orde.		😊
• We leveren een financiële bijdrage aan het nationaal hoogwaterbeschermingsprogramma.		😊
• We houden de calamiteitenorganisatie op orde.		😊
• We werken aan meer risicobewustzijn bij burgers en instellingen.		😊
Thema: Juiste hoeveelheid		
<i>Vechtstromen stelt zich ten doel om het overgrote deel van de tijd de beschikbare hoeveelheid water overeen te laten stemmen met de wensen van de gebruikers mits doelmatig en met inachtneming van de natuurlijke kenmerken van het watersysteem.</i>		
• We bepalen én realiseren het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) in de beheer-situatie (overgrote deel van de tijd). Daarbij worden de wensen van de gebruikers, de natuurlijke kenmerken van het gebied en de beleidskaders vanuit andere overheden in acht genomen.		😊
Thema: Goede kwaliteit		
<i>Vechtstromen streeft naar een goede kwaliteit van water opdat het aantrekkelijk, bruikbaar en geschikt is voor mens, dier en plant.</i>		
• We bepalen wat een goede kwaliteit is van het oppervlaktewater.		😊
• We bepalen de maatregelen om de goede kwaliteit te bereiken en te behouden en voeren deze uit.		😐
• Vanuit het bereiken van onze waterdoelen dragen we zo mogelijk bij aan het verhogen van de beleefbaarheid van het water.		😊

Hieronder volgt per thema een toelichting op de realisatie van de doelstellingen en zijn in tabelvorm de indicatoren weergegeven. Hierbij dient te worden opgemerkt dat concrete maatregelen en projecten slechts aan één thema zijn toegewezen, terwijl ze bijna allemaal een integraal karakter hebben. Vrijwel alle projecten dragen bij aan meerdere thema's en indicatoren.

Thema: Veilige leefomgeving

- *We brengen/houden de keringen in ons gebied op orde.*

Alle regionale waterkeringen zijn getoetst en de uitkomsten hiervan zijn gerapporteerd aan de Provincies. In 2014 is er nog een project uitgevoerd om regionale keringen langs de Vecht op hoogte te brengen en stabiel te maken. Eind 2015 zullen alle maatregelen zijn uitgevoerd. Er rest voor 2015 nog 2,8 kilometer voornamelijk liggend in Drenthe, rondom Coevorden. Op dit moment vindt de toetsing plaats voor de waterkerende kunstwerken en niet waterkerende objecten. De uitkomst hiervan zou kunnen leiden tot aanvullende maatregelen. In het nieuwe waterbeheerplan zijn onder meer afspraken gemaakt over het gezamenlijk formuleren van het gewenste ambitieniveau voor de overige keringen.

- *We leveren een financiële bijdrage aan het nationaal hoogwaterbeschermingsprogramma.*
Vechtstromen stort jaarlijks een bedrag in het nationale hoogwaterbeschermingsfonds. Hieruit worden de maatregelen van het nationale hoogwaterbeschermingsprogramma gefinancierd. Hoewel de projecten die vanuit het hoogwaterbeschermingsprogramma worden uitgevoerd niet in ons gebied vallen, betalen we vanuit solidariteitsbeginsel wel mee aan de veiligheidsopgave van heel Nederland.

- *We houden de calamiteitenorganisatie op orde.*

Vechtstromen heeft een organisatie (opleidings- en oefenprogramma) die er op ingesteld is om de gevolgen van een calamiteit zo beperkt mogelijk te houden. In 2014 is de wacht- en storingsdienst van Vechtstromen gerealiseerd, zijn de calamiteitenbestrijdingsplannen afgerond en medewerkers bijgeschoold.

- *We werken aan meer risicobewustzijn bij burgers en instellingen.*

Vanwege de onvoorspelbaarheid van de natuur en het klimaat zal, ondanks alle inspanningen die Vechtstromen treft, altijd het risico bestaan dat er onveilige situaties voor kunnen komen ten aanzien van waterkwantiteit of –kwaliteit. Het is van belang dat belanghebbenden zich hiervan bewust zijn dan wel bewust worden gemaakt. Dat kan met digitaal en/of analoog informatiemateriaal, publiekscampagnes, etc. Ook hier geldt dat het niet zozeer om voorkomen gaat. Deze inspanningen komen derhalve verder aan de orde bij programma 3.

Tabel 11: Indicatoren: Veilig water

Indicator(en)	Begin-situatie 1-1-2014 *)	B 2014	MJV 2014	BVR 2014	JV 2014	Status	WBP 2015
Aantal km's regionale waterkering dat voldoet aan de normen voor hoogte en kwaliteit	245	247	245	126,4	131,1	😊	133,9 **)
Actualisatie van calamiteitenbestrijdingsplannen	100%	100%	100%	100%	100%	😊	100%
Investerings (in k€)		7.063	4.164	2.465	1.581		
Bijdrage HWBP (in k€)		5.855	5.900	5.788	5.799		

*) Beginsituatie bestaat uit de realisatie tot met 2013 van de beide rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen.

***) Volgens de beide Waterbeheerplannen zouden we 177 kilometers regionale keringen op orde moeten hebben.

Als gevolg van de bijstelling (in 2014) van het aantal kilometers regionale keringen in ons beheergebied komt het totaal aantal kilometers (op orde te krijgen) keringen nu uit op 133,9.

De investeringen zijn ten opzichte van de BVR 2014 lager uitgevallen. Dit wordt veroorzaakt door het deels doorschuiven van het project 'Maatregelen Normering'. De planvorming hiervan heeft meer tijd gevraagd dan verwacht. Dit heeft geen consequenties voor de te behalen doelen.

Thema: Juiste hoeveelheid

- *We bepalen en realiseren het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) in de beheersituatie (overgrote deel van de tijd). Daarbij worden de wensen van de gebruikers, de natuurlijke kenmerken van het gebied en de beleidskaders vanuit andere overheden in acht genomen.*

Door middel van de aanleg en het beheer en onderhoud van een uitgebreid stelsel aan watergangen (4.400 km), maar ook door het realiseren en op juiste wijze beheren van kunstwerken zoals stuwen (1300) en gemalen (200), beïnvloedt het waterschap de standen van grondwater en oppervlaktewater; het zogenoemde grond- en oppervlaktewaterregiem. Voor het overgrote deel van de 226.000 hectare beheergebied zal dit gedurende de planperiode niet veranderen. Het waterschap creëert hiermee een hydrologische randvoorwaarde waarmee ook een beroep wordt gedaan op de private verantwoordelijkheid van individuele grondeigenaren voor wat betreft hun eigen ontwateringsmiddelen, zoals perceelsloten en drainage.

In het kader van de PAS zijn voor de Natura2000 gebieden de hydrologische knelpunten (gewenste aanpassingen GGOR in verband met functiebediening natuur) opgenomen in de gebiedsanalyses. Hieraan zijn maatregelprogramma's gekoppeld ('Samen werkt Beter' / PAS) om de aanwezige knelpunten op te lossen. In het overige (landelijk) deel van het beheergebied worden hydrologische knelpunten in herinrichtingsprojecten opgepakt. Daarnaast kan op verzoek van (clusters van) ingelanden het peilbeheer

en/of de inrichting van het watersysteem tegen het licht gehouden worden (verzoek om aanpassing peilregime; circa 5 keer per jaar). In het kader van Landbouw op Peil, Boeren in het Vechtdal en de nieuwe lichting bedrijfswateradviezen is ook expliciet gekeken naar de functiebediening landbouw.

In het kader van de Klimaat Actieve Stad heeft Vechtstromen in 2014 volop samengewerkt met de gemeenten om een antwoord te vinden op de wateroverlastproblematiek als gevolg van hoosbuien. Samen met de andere Rijn-Oost waterschappen hebben we onze beleidsuitgangspunten voor stedelijk water opgenomen in de nieuwe nota "Water Raakt!".

In het nieuwe waterbeheerplan zijn actiepunten benoemd voor het thema 'juiste hoeveelheid'. Zo willen we in de komende planperiode het GGOR-proces evalueren/harmoniseren en samen met de provincies het begrip 'voorzieningsniveau' nader uitwerken. In de provincie Overijssel hebben we afspraken gemaakt over het gezamenlijk aanpakken van de opgaven voor water en landelijk gebied die samenhangen met de Natura2000-opgave. We willen –meer nog dan nu al het geval is– natuurlijke processen hun gang laten gaan bij (her)inrichting en beheer van oppervlaktewateren; dit doen we onder het motto "building with nature". En in het kader van het project Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON) hebben we samen met de provincies verkend wat de toename van droge perioden betekent voor onze gebieden. Verder zijn we in gesprek met de andere Rijn-Oost waterschappen om de bescherming tegen regionale wateroverlast te harmoniseren. En in het kader van Landbouw op Peil/Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer zijn we in gesprek met grondeigenaren om te kijken wat zij zélf kunnen doen aan droogtebestrijding, optimalisering van peilbeheer en verbetering van de waterkwaliteit.

Tabel 12: Indicatoren: Juiste hoeveelheid

Indicator(en)	Begin-situatie 1-1-2014 *)	B 2014	MJV 2014	BVR 2014	JV 2014	Status	WBP 2015
(Geactualiseerde) stedelijke waterplannen	14	16	14	14	14	😊	19
N2000-gebieden met uitgevoerde GGOR-maatregelen	0	0	0	0	0	😊	19
Oppervlak van het beheergebied waarvoor GGOR is vastgesteld	100%	100%	100%	100%	100%**)	😊	100%
Oppervlak van het beheergebied waarvoor GGOR is uitgevoerd	86%	89%	86%	86%	86%	😊	60%
Gebied dat voldoet aan normering wateroverlast	98%	98%	98%	98%	98%***)	😊	100%
Gewenste waterberging gerealiseerd (miljoen m3)	20,6	20,3	20,8	20,8	20,6	😞	21,3
TOP-gebieden waar maatregelen zijn uitgevoerd	0	0	0	1	1	😊	15
Investeringen (in k€)		6.176	9.174	11.376	11.262		

*) Beginsituatie bestaat uit de realisatie tot met 2013 van de beide rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen.

***) Binnen Vechtstromen is afgesproken dat de GGOR voorlopig alleen voor landelijk gebied is vastgesteld en niet voor stedelijk gebied en Natura 2000-gebieden

***) Percentage dient herrekend te worden voor hele beheergebied Vechtstromen. Overigens worden er diverse maatregelen uitgevoerd op perceelsniveau om te voldoen aan de normering.

In 2014 is gewerkt aan het op orde krijgen en houden van beheer. Hiertoe zijn in de tweede helft van het jaar een groot aantal stuwen volledig vernieuwd of gerenoveerd. Ook zijn een aantal waterinlaten, oppervlaktewatertuinen alsmede sluis De Haandrik gerenoveerd. Daarnaast is er in diverse watergangen een goede start gemaakt met de baggeropgave. De geplande investeringen zijn daarmee behaald ten opzichte van de BVR 2014.

In 2014 zou een belangrijk deel van de waterberging worden gerealiseerd binnen de gebiedsuitwerking Azelerbeek. Na een verkenning binnen de gebiedsuitwerking blijkt de geraamde berging van 200.000 m3 niet haalbaar in 2014. Deze wordt in 2015 alsnog uitgevoerd.

Thema: Goede kwaliteit

- *We bepalen wat de goede kwaliteit is van het oppervlaktewater.*

Monitoring van waterkwaliteit is afgestemd op de beleidsdoelen en levert informatie over de toestand, ontwikkelingen en trends van en in het watersysteem. Zo kan het waterschap de effecten van de genomen beleid- en beheermaatregelen in beeld brengen en vergelijken met de doelen. Naast de effecten van uitvoering van eigen beleid en beheer, wordt door monitoring van het watersysteem ook inzicht verkregen in gevolgen van externe invloeden zoals klimaatverandering en maatregelen die zijn uitgevoerd door andere stakeholders. De afgelopen jaren is gewerkt aan een nieuw landelijk meetnet op het gebied van emissies, waarmee is gegarandeerd dat op dezelfde plekken en tijdstippen met dezelfde criteria wordt gemeten. Dit moet medio 2015 operationeel zijn.

Het nieuwe Stroomgebiedbeheerplan, dat overigens voortaan ook het voormalige KRW-stroomgebied "Rijn-Midden" omvat, beschrijft onze ambities voor de Kaderrichtlijn Water in de periode tot 2021. Deze hebben uiteraard ook een plek gekregen in ons nieuwe waterbeheerplan. Belangrijkste verandering ten opzichte van de afgelopen planperiode is dat we qua inrichting en beheer meer willen aansluiten bij natuurlijke processen ("building with nature"). Ook de potenties van het gebied (bijv. kansrijk herstel in de bovenlopen i.p.v. maatregelen in het waterlichaam zelf) krijgt nadrukkelijker aandacht. Verder gaan we actief met onze partners kijken naar het realiseren van een betere waterkwaliteit, bijvoorbeeld door aansluiting bij het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer.

- *We bepalen de maatregelen om de goede kwaliteit te bereiken en te behouden en voeren deze uit.*
- Vanaf 2009 wordt er volop gewerkt aan maatregelen in het watersysteem om zo randvoorwaarden te scheppen om de ecologische kwaliteit te verbeteren. Flora en fauna hebben echter tijd nodig om zich te kunnen ontwikkelen en aan te passen op de nieuwe situatie. Op basis van de (voorgeschreven) monitoringsystematiek is het nog te vroeg om uitspraken te doen over ontwikkelingen als gevolg van de genomen maatregelen, maar er zijn wel positieve ontwikkelingen waarneembaar. Met name in de meer natuurlijke stromende wateren zien we een kwaliteitsverbetering voor macrofauna. Voor de andere typen wateren is dit niet altijd zichtbaar, maar is het de verwachting dat ook daar verbetering gaat plaatsvinden.

Ook voor de chemische kwaliteit van het oppervlaktewater zien we een gestage verbetering, maar we zien ook dat 'nieuwe stoffen' zoals hormonen en medicijnen tot nieuwe problemen leiden. Voor fosfaat en stikstof zien we de verbetering van de laatste decennia stagneren. De genomen maatregelen in de waterketen en in de landbouw hebben een positieve uitwerking gehad op het watersysteem, maar om de gestelde doelen te bereiken lijken aanvullende maatregelen nodig.

Het zwemwater van de vastgestelde zwemlocaties binnen Vechtstromen is veelal van een uitstekende kwaliteit. Lokaal doen zich soms problemen met blauwalgen of zwemmersjeuk voor, waarbij de provincie in overleg met het waterschap en de beheerder maatregelen neemt.

Ook in 2014 is gewerkt aan de KRW opgaven. Enerzijds is dit opgepakt in projecten langs de Regge zoals de Boven Regge door Goor, Hazendam en de Boven Regge als ook de Bornsebeek en de Bolscherbeek. Anderzijds is een groot deel gerealiseerd binnen de verschillende landinrichtingen die in 2014 zijn afgerond. Het gaat daarbij om de landinrichtingen Saasveld Gammelke, Rijssen, Enschede-Zuid en de landinrichtingen Losser en Enter die in 2014 nog doorliepen. Als één van de eerste in een reeks van projecten langs de Vecht is het project Vechtoevers Noord opgeleverd. Hiermee is een eerste aanzet gegeven aan uitvoering van de overeenkomst die in 2014 met de provincie Overijssel is gesloten. Voor het project de Doorbraak heeft na herberekening een bijstelling plaatsgevonden van het aantal te realiseren kilometers.

- Vanuit het bereiken van onze waterdoelen dragen we zo mogelijk bij aan het verhogen van de beleefbaarheid van het water.

In het bestuursakkoord "Door water verbonden" is aangegeven dat Vechtstromen het van groot belang acht dat het water bijdraagt aan de leefbaarheid, aan een prettige (stedelijke) omgeving en dat er voldoende mogelijkheden zijn om op en langs het water te recreëren. Voor zover mogelijk wordt daar in de projecten rekening mee gehouden.

Tabel 13: Indicatoren: Schoon water

Indicator(en)	Begin-situatie 1-1-2014 *)	B 2014	MJV 2014	BVR 2014	JV 2014	Status	WBP 2015
Uitvoeren KRW-maatregelen: lengte natuurvriendelijke oevers	195	164	213	210	204	☹	141
Uitvoeren KRW-maatregelen: vispasseerbaarheid stuwen e.d.	69	76**)	75	76	75	☺	70
Investeringen (in k€)		15.128	14.373	10.710	11.307		

*) Beginsituatie bestaat uit de realisatie tot met 2013 van de beide rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen.

***) Bij het opstellen van de Begroting 2014 (2e helft 2013) werd uitgegaan van meer uitgevoerde maatregelen aan stuwen dan dat uiteindelijk gerealiseerd in 2013. Vandaar een lagere waarde als beginsituatie. B 2014 is inclusief de werkelijk uitgevoerde maatregelen in 2013.

2.1.3 Wat heeft het gekost?

Investeringsbudgetten

Voor programma 1 zijn de netto-investeringen uitgekomen op M€ 29,9. In de BVR 2014 was nog rekening gehouden met een marge voor het geval projecten door onvoorziene omstandigheden later of niet worden uitgevoerd (aangeduid met: afbreukrisico's). In werkelijkheid hebben deze afbreukrisico's zich amper voorgedaan, zodat uiteindelijk het geraamde niveau MJV 2014 voor 102% is gerealiseerd en zelfs 113% t.o.v. de laatste bijstelling BVR 2014.

Tabel 14: Investeringsbudgetten

(bedragen in k€)	MJV 2014	BVR 2014	JV 2014	Realisatie% tov MJV 2014
Netto-totaal (excl. afbreukrisico's)	33.611	30.339	29.949	89%
Afbreukrisico's (12,7%)	-4.269	-3.853	0	
Netto-totaal (incl. afbreukrisico's)	29.342	26.486	29.949	102%

Exploitatiebudgetten

Besparingen exploitatiebudgetten begroting 2014

Binnen programma 1 geldt voor de externe kosten een besparingsopgave fusie 2014 van M€ 2,0. Hiervan is in 2014 het volledige bedrag van M€ 2,0 (100%) gerealiseerd.

Tabel 15: Besparingen fusie 2014

(bedragen in M€)	B 2014	BVR 2014	Realisatie JR 2014	Realisatieper centage
Besparingen innovatief samenwerken	0,0	0,0	0,0	100%
Besparingen nieuwe organisatie/personeelslasten (12 fte)	0,9	0,9	0,9	100%
Besparingen goederen en diensten van derden	0,7	0,7	0,7	100%
Besparingen investeringen/lagere rente en afschrijvingen (structureel M€ 2,2 investeringen per jaar)	0,4	0,4	0,4	100%
Totaal besparingen	2,0	2,0	2,0	100%

Binnen het geheel van de netto-lasten is uiteindelijk k€ 344 niet besteed binnen programma 1. Dit betekent dat 99% van het totale exploitatiebudget is gerealiseerd. Om budgettaire redenen zijn niet alle onderhoudswerkzaamheden aan de waterlopen in 2014 uitgevoerd. In het kader van 'Beheer op orde' wordt gewerkt aan een plan van aanpak om te komen tot een optimalisatie van de bedrijfsvoering en een doelmatiger onderhoud van het systeem. Als uitvloeisel van 'stuurbare budgetten' wordt bij de 1e begrotingswijziging 2015 het volgende structureel toegevoegd aan het budget onderhoud waterlopen: (i) k€ 180 vanuit de onderhoudsbudgetten zuiveren (uit programma 2) en (ii) k€ 100 vanuit het onderhoudsbudget huisvesting (uit programma 3). Daarmee is dit structurele tekort opgeheven en zijn de exploitatiebudgetten voor onderhoud waterlopen qua startsituatie per 1 januari 2015 toereikend. Daarnaast is in 2014 een bedrag van k€ 264 niet besteed aan zaken die alsnog in 2015 tot een besteding leiden. Dit deel van het rekeningresultaat wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserves 'projecten', 'overlopende verplichtingen' en de 'Vecht'.

Tabel 16: Netto-lasten 2014

Kostensoorten (bedragen in k€)	B 2014	2 ^e begr. wijz. 2014	JV 2014	Vershil
Rente en afschrijvingen	19.504	18.751	18.556	195
Personeelslasten	13.135	13.135	12.657	478
Goederen en diensten van derden	14.109	13.706	13.621	85
Bijdragen aan derden	744	761	1.147	-386
Toevoeging aan voorzieningen	0	0	382	-382
Onvoorzien *)	265	265	0	265
Lasten	47.757	46.618	46.363	255
Personeelsbaten			-33	33
Goederen en diensten aan derden		-54	-250	196
Bijdragen van derden	-551	-507	-120	-387
Onttrekkingen aan voorzieningen			-4	4
Onttrekkingen aan reserves	-473	-1.778	-1.778	0
Baten	-1.024	-2.339	-2.186	-153
Toerekening bezettingsverschillen *)		241		241
Netto-lasten	46.733	44.520	44.176	344

*) De bezettingsverschillen betreffen de mutaties die niet aan één programma kunnen worden toegerekend. De reden hiervoor is dat bij de doorbelastingen met voorcalculatorische tarieven wordt gerekend. Bij de 2e begrotingswijziging 2014 zijn deze bezettingsverschillen alsnog evenredig toebedeeld aan de programma's.

2.2 Waterketen

De verklaring van de gebruikte symbolen en kleuren in onderstaande tabellen is opgenomen aan het begin van hoofdstuk 2.

2.2.1 Wat hebben we bereikt?

Maatschappelijk effect	Een leefbare (water)omgeving voor mens, dier en plant
Strategisch doel	'Samen met onze partners in de waterkringloop verrichten wij op duurzame wijze de publieke zuiveringstaak'

De focus heeft in 2014 gelegen op een efficiënte bedrijfsvoering. Veiligheid en continuïteit zijn punten geweest die nadrukkelijk aandacht hebben gekregen. Het programma Waterketen heeft bijgedragen aan het maatschappelijk effect dat door waterschap Vechtstromen wordt nagestreefd door in 2014 op duurzame wijze de publieke zuiveringstaak uit te voeren in samenspraak met onze partners. Aandacht voor kosteneffectiviteit was er door nadrukkelijker te bepalen aan welke eisen onze RioolWaterZuiverings-Installaties (RWZI's) moeten voldoen in relatie tot de functie van het ontvangende oppervlaktewater.

2.2.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het programma Waterketen ligt op koers met het bereiken van de programmadoelen. De samenwerking met de partners verloopt naar wens, onze zuiveringen presteren goed en op het gebied van duurzaamheid (o.a. verminderen gebruik van hulpstoffen) zijn stappen gezet. Aan veiligheid is in 2014 veel tijd besteed, enerzijds door het treffen van maatregelen op locatie, maar ook door de uitgevoerde systeem-audit biogasveiligheid en het uitvoeren van een bestuurlijke evaluatie hierover. Onderstaande tabel toont de realisatie van de doelstellingen voor het programma Waterketen in 2014.

Tabel 17: Realisatie programmadoelen Waterketen 2014

Thema: Samen met onze partners	Status
• Wij bepalen onze ambities met partners en belanghebbenden.	😊
• Wij optimaliseren de aanvoer van afvalwater.	😊
• Wij optimaliseren de afzet en het gebruik van het effluent en restproducten.	😊

Thema: Publieke zuiveringstaak	Status
• Wij voldoen aan de wettelijke eisen om o.a. stikstof en fosfaat te verwijderen uit het aangeleverde afvalwater.	😊
• Wij nemen afvalwater in conform de afspraken die we daarover met de rioolbeheerder hebben gemaakt	😊
• Wij voldoen aan de eisen uit de omgevingsvergunning	😊

Thema: Op duurzame wijze	Status
• Het water dat wij terugbrengen in het watersysteem belemmert de gebruiksdoelen van dat watersysteem niet.	😊
• Wij realiseren gemiddeld 2% energie efficiëntie per jaar.	😐
• Het aandeel eigen duurzaam opgewekte energie in 2020 is 40% van de energiebehoefte	😐
• Wij verhogen de hoeveelheid reststoffen die voor hergebruik geschikt is.	😊
• Wij dringen de kosten voor het zuiveren van afvalwater terug.	😊

Verderop is per thema een tabel opgenomen die de realisatie weergeeft aan de hand van de benoemde indicatoren. Hierbij dient te worden opgemerkt dat concrete maatregelen en projecten slechts aan één thema zijn toegewezen, terwijl ze bijna allemaal een integraal karakter hebben. Vrijwel alle projecten dragen bij aan meerdere thema's en indicatoren.

Thema: Samen met onze partners

Onze lijn

De afspraken in het nationale BestuursAkkoord Water (BAW) geven in belangrijke mate richting aan de ontwikkeling van de afvalwaterketen. Met name de doelmatigheidsafspraken zijn sturend. Meer efficiency gaan we in de bedrijfsvoering realiseren door in te zetten op assetmanagement, operational excellence (OPEX) en samenwerking in de regionale waterketen.

Onze prestatie

Tabel 18: Indicatoren: Samen met onze partners

Indicator(en)	Begin-situatie 1-1-2014 *)	MJV 2014	Prognose BVR 2014	JV 2014	Status	WBP 2015
Gemeenten waarmee het waterschap een afvalwaterakkoord heeft gesloten	18	18	19	19 **)	😊	18
Netto-investeringen (in k€)		117	87	45		

*) Beginsituatie bestaat uit de realisatie tot met 2013 van de beide rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen.

***) Met de 14 Twentse gemeenten is het (afval)waterakkoord Waterwinst TAAK 2.0 afgesloten. Met 5 gemeenten en waterleidingbedrijf uit het noordelijke Vechtstromen is het regionaal bestuursakkoord (afval)waterketen Noordelijke Vechtstromen afgesloten (14 + 5 = 19).

Programmadoel: Wij bepalen onze ambities met partners en belanghebbenden

In 2014 is op grond van de gespreksthema's uit het bestuursprogramma 2014-2018 met onze stakeholders o.a. gesproken over ketenambities. Daar waar ten tijde van de BVR 2014 die gesprekken nog in gang waren en de status daarom 'oranje' was, zijn deze gesprekken afgerond en is de uitkomst in het bestuursprogramma verankerd. Deze gesprekken hebben veelal een verkennend karakter gehad en leiden niet rechtstreeks tot projecten of investeringen maar geven richting aan ambities, beleid en daarmee de agenda en inhoud van een volgend gesprek. Naast het eigen bestuursprogramma is het BAW belangrijk om richting te geven aan de ambities van betrokken partijen. Het doorzetten van gestructureerd overleg via stakeholdermanagement is wenselijk om ambities en kansen blijvend af te stemmen.

Het bestuursakkoord water is weliswaar sturend voor de ontwikkeling van de afvalwaterketen in stedelijk gebied. Echter, door niet alleen naar de afvalwaterketen te kijken, maar een bredere blik te hanteren, kan een nog grotere maatschappelijke winst worden bereikt. Hiervoor is het concept van de Klimaatactieve stad ontwikkeld. Naast een landelijke voortrekkersrol in deze beweging, werkt Vechtstromen in het eigen beheergebied met Almelo, Hengelo en Enschede samen aan acht projecten, zoals de Drienerbeek.

Programmadoel: Wij optimaliseren de aanvoer van afvalwater

Een belangrijk hulpmiddel bij de optimalisatie vormen de afspraken die met de gemeenten zijn gemaakt. Overkoepelend zijn afspraken gemaakt in het zuidelijk en in het noordelijk deel van Vechtstromen. Met het geharmoniseerde beleid ten aanzien van de POC (pomp overcapaciteit) als basis worden met de gemeenten afspraken gemaakt over de aanvoer van afvalwater. In 2014 is met Twenterand voor de RWZI Vriezenveen een traject gestart. Ook met Enschede is over het type aanvoer naar de RWZI Glanerbrug overleg gevoerd. Om de afvalwaterstroom van ongebonden lozers te behouden voor een RWZI is (opnieuw) beleid ontwikkeld inzake het verstrekken van een anti-afhaaksubsidie.

Programmadoel: Wij optimaliseren de afzet en het gebruik van het effluent en restproducten

Concrete stappen zijn al gezet met betrekking tot de thema's biobased economy en het verkennen van de mogelijkheden van alginaatproductie uit Neredaslib. Concreet heeft Vechtstromen een rol in het Biobased (Bicon) initiatief van de provincie Gelderland en Overijssel en is in 2014 toegetreden tot het landelijke Alginaatplatform. Voor terugwinning van fosfaat wordt nog steeds ingestoken op centrale behandeling bij SNB. SNB heeft daartoe de aanbieders van slib qua fosfaat aan zich gebonden en verregaande voorbereidingen voor contract getroffen voor de bouw van een terugwininstallatie. Op operationeel niveau vond in 2014 regelmatig overleg plaats met de afnemers van de restproducten zoals SNB en de puurwater fabriek.

Thema: Publieke zuiveringstaak

Onze lijn

Zuiveren van afvalwater is onze wettelijke taak. Naast personeelslasten zijn inkoop van energie en de verwerking van zuiveringsslib exploitatielasten die bij de uitvoering van deze taak permanent aandacht behoeven. Hetzelfde geldt voor kapitaallasten. Deze bestuursperiode wordt daarom binnen programma 2 ingezet op assetmanagement en operational excellence (OPEX). De Energiefabriek in Hengelo is daarvan een voorbeeld. Naast het verminderen van de exploitatiekosten draagt de Energiefabriek Hengelo belangrijk bij aan de doelstelling: 'Op duurzame wijze'.

Tabel 19: Indicatoren: Publieke zuiveringstaak

Indicator(en)	Beginsituatie 1-1-2014 *)	MJV 2014	Prognose BVR 2014 **)	JV 2014	Status	WBP 2015
Gemiddelde fosfaatverwijdering rwzi's	85%	78%	83%	81%	😊	78%
Gemiddelde stikstofverwijdering rwzi's	86%	81%	84%	85%	😊	81%
Vergunningen die actueel (<4 tot 10 jaren) en voldoen aan de Europese richtlijn (IPPC-proof)	100%	100%	100%	100%	😊	90%
Netto-investeringen (in k€)		12.543	9.107	7.826		

*) Beginsituatie bestaat uit de realisatie tot met 2013 van de beide rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen.

***) De waarde voor fosfaat- en stikstofverwijdering is onderhevig aan natuurlijke fluctuaties over het jaar. De waarde in de kolom BVR 2014 geeft de realisatie t/m juli weer en niet de prognose voor het gehele jaar.

Programmadoel: Wij voldoen aan de wettelijke eisen om o.a. stikstof en fosfaat te verwijderen uit het aangeleverde afvalwater

De indicator geeft het gemiddelde resultaat in ons gebied weer. Het gebiedsrendement wordt vooral bepaald door de grote zuiveringen. In 2014 is er gestuurd op een optimum tussen kosten en verwijderingsrendement binnen de vergunningsvoorwaarden met een veilige marge t.o.v. de norm in het WBP. Goede procesregelingen maken dat mogelijk. Op enkele RWZI's zijn deze in 2014 geoptimaliseerd. Scherper sturen op stikstof- en fosfaatverwijdering draagt bij aan reductie van de operationele kosten. Zuiveren blijft evenwel een biologisch proces met de natuurlijke variaties die daarbij horen. Waar innovatieve werkwijzen ons kunnen helpen om de bedrijfsvoering te optimaliseren, verkennen we de mogelijkheden.

In 2014 is de verbetering van de RWZI Glanerbrug aangevangen. Ten opzichte van de geplande investering BVR 2014 en het tempo van uitgaven is er in 2014 minder (-/- M€ 0,7) uitgegeven. De reden hiervoor is dat werkzaamheden zijn doorgeschoven die beter niet in de winter kunnen worden uitgevoerd. Op de overige investeringen zijn de uitgaven per saldo -/- M€ 0,7 achtergebleven t.o.v. de BVR 2014.

Programmadoel: Wij nemen afvalwater in conform de afspraken die we daarover met de rioolbeheerder hebben gemaakt

In 2014 is een afweging gemaakt met betrekking tot het temporiseren van aanpassingen van RWZI's en gemalen. Een van de criteria daarbij is het innemen van afvalwater conform de afspraken die we hebben gemaakt en nu op grond van het beleid inzake de pompovercapaciteit soms moeten worden herzien. Met het temporiseren van aanpassingen van RWZI's wordt het voeren van adequaat beheer en onderhoud nog belangrijker. Om tot een programmatische aanpak van assetmanagement en operational excellence binnen Vechtstromen te komen, is op dit thema (in Waterkracht verband) initiatief ontplooid hetgeen komende tijd nog vervolg zal krijgen.

Programmadoel: Wij voldoen aan de eisen uit de omgevingsvergunning

Bij het beheren van de zuiveringen en het bijbehorende slibverwerkingsproces vormen vergunningen de maatstaf. In Emmen is in 2014 geconstateerd dat het gassysteem van de gistingstanks niet conform vergunning en wettelijke eisen functioneert. Hier zijn direct maatregelen genomen en verbeteracties gepland. De verbeteracties hebben grote invloed op het investeringsprogramma voor 2014 (M€ 0,6) en 2015. In Hengelo en Enschede hebben de nieuwe WKK's een periode niet gefunctioneerd. Hierdoor is meer dan gebruikelijk gas afgefakkeld. Deze onvoorziene omstandigheden in Emmen, Hengelo en Enschede hebben geleid tot geraamde extra operationele kosten van M€ 1,0 die bij de 2^e begrotingswijziging 2014 ten laste van onvoorzien zijn gebracht.

Thema: Op duurzame wijze

De afvalwaterketen levert een bijdrage aan de verduurzaming van de samenleving. We zetten afvalwater om in schoon water dat kan worden hergebruikt of teruggebracht in het watersysteem, maar produceren ook energie en gaan grondstoffen terugwinnen. De Routekaart 2030 van Unie en VNG vormt de inspiratiebron met een aansprekende toekomstvisie op de afvalwaterketen.

In de praktijk betekent dit dat de komende jaren innovaties zich richten op de besparing en productie van energie en de terugwinning van grondstoffen binnen het concept van de Energie- en Grondstoffenfabriek. Nieuwe innovatieve ontwikkelingen op het gebied van slibgisting en –verwerking bieden daarbij perspectief. Hiermee leveren we een positieve bijdrage aan de realisatie van de doelstelling in het kader van de Meerjarenafspraken energie 3 (MJA3), het klimaatakkoord en de transitie naar een circulaire economie.

Tabel 20: Indicatoren: Op duurzame wijze

Indicator(en)	Begin-situatie 1-1-2014 *)	MJV 2014	Prognose BVR 2014	JV 2014	Status	WBP 2015
Afgekoppeld verhard oppervlak van gemengde rioolstelsels	597 ha	618 ha**)	Niet bepaald	652 ha***)	😊	690 ha (13%)
Netto-investeringen (in k€)		3.231	4.450	2.601		

*) Beginsituatie bestaat uit de realisatie tot met 2013 van de beide rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen.

***) Door het wegvallen van door ons verstrekte subsidies voor afgekoppeld verhard oppervlak, was de registratie van gerealiseerde projecten niet up to date. De doelstelling in de MJV 2014 is min of meer indicatief tot stand gekomen gebaseerd op de optredende stagnatie in de stedelijke ontwikkeling. De verwachte prestatie t.o.v. de norm in het WBP is destijds naar beneden bijgesteld. Bij de BVR 2014 kon er op dat moment geen prognose voor de realisatie per 31 december 2014 worden gegeven.

***) De in 2014 gerealiseerde prestatie is bepaald op basis van bekende en geconstrueerde gegevens.

Programmadoel: Het water dat wij terugbrengen in het watersysteem is in overeenstemming met de gebruiksdoelen van dat watersysteem

De nota 'Water Raakt' is in 2014 vastgesteld door het dagelijks bestuur. Vanwege knelpunten hebben we samen met een aantal gemeenten ervoor gekozen om een waterkwaliteitsspoortraject doorlopen. Voorbeelden zijn: beperken van de hydraulische capaciteit van de rwzi Hengelo, het uitstel van de verbetering van de rwzi Tubbergen en alternatieven voor basisinspanning Enschede. Voor de RWZI Glanerbrug is samen met de gemeente Enschede een alternatieve omgang met het afvalwater van een kritische lozer onderzocht.

Programmadoel: Wij realiseren gemiddeld 2% energie efficiëntie per jaar

Dit doel is een vertaling van de afspraak om in tien jaar tijd 20% efficiënter met energie om te gaan. Het jaar 2014 was in operationeel opzicht een tegenvallend jaar, omdat vanwege de biogasproblematiek zowel de WKK's in Hengelo en Enschede, alsmede de WKK in Emmen een tijdlang uit bedrijf zijn geweest. Op langere termijn is dit doel goed haalbaar en liggen we op koers.

Bij zowel de operationele aansturing van het zuiveringsproces als bij het doen van investeringen in vernieuwing van RWZI's, vervangingsinvesteringen en optimalisaties worden de effecten voor de energie efficiency meegenomen. Zo is in 2014 een onderzoek uitgevoerd en zijn maatregelen genomen om de beluchting van een deel van de RWZI Enschede bij de geplande vervanging in 2014/2015 efficiënter te maken.

Programmadoel: Het aandeel eigen duurzaam opgewekte energie in 2020 is 40% van de energiebehoefte

De bouw van de Energiefabriek draagt sterk bij aan het bereiken van de doelstelling van 40% eigen duurzaam opgewekte energie in 2020. Gedurende 2014 is evenwel geconcludeerd dat zonder verdere actie de doelstelling van 40% eigen duurzaam opgewekte energie in 2020 waarschijnlijk niet gehaald wordt. Bijsturing door het verlagen van het energiegebruik bij gelijkblijvende eigen opwekking heeft de voorkeur boven het vergroten van de groene stroom productie door middel van de verwerking van biomassa (maaisel/algen), wind- en zonne-energie. Duurzaamheidsoverwegingen en kosten/batenanalyses liggen aan deze denklijn ten grondslag. Met subsidies kan een kosten/baten analyse voor individuele situaties anders uitpakken.

De realisatie van de Energiefabriek heeft een lichte vertraging opgelopen door het beter afstemmen van het ontwerp op het gedachtengoed van assetmanagement. Hierdoor is de besteding in 2014 achtergebleven (-/- M€ 2,0) t.o.v. de raming BVR 2014.

Programmadoel: Wij verhogen de hoeveelheid reststoffen die voor hergebruik geschikt is

In 2014 zijn kleine ontwikkelstappen gezet in het verhogen van de hoeveelheid reststoffen die voor hergebruik geschikt is (zie "samen met partners"), maar van een substantiële verhoging is nog geen sprake. Er wordt wel vol ingezet op de terugwinning van fosfaat via de behandeling bij SNB. SNB heeft inmiddels de partijen die slib leveren aan zich gebonden om niet alle fosfaat decentraal terug te winnen en zo de bouw van een centrale terugwinning duurzaam mogelijk te maken. Een randvoorwaarde voor veel stappen in de transitie van verwerker naar leverancier is het "verdikken" en afvlakken van pieken in de afvalwaterstroom (afvlakken). Dit kost de nodige tijd.

Programmadoel: Wij dringen de kosten voor het zuiveren van afvalwater terug

In de contacten met gemeenten en de partijen achter de industriële afvalwaterstromen blijven de gesprekken (over Gemeentelijk Riolerings Plan en vergunningsadvies) gericht op het afkoppelen van hemelwaterstromen en reduceren van dunwaterlozingen. Daarmee kunnen onze zuiveringen beter en kosten efficiënter functioneren. Nu de subsidieregeling ter stimulering van afkoppelen is beëindigd en het vooral een kwestie van motiveren is geworden, is het verkrijgen van juiste (gemeentelijke) informatie een stuk lastiger.

Voor de opgewekte energie in de Energiefabriek te Hengelo is een SDE-exploitatiesubsidie beschikbaar gesteld. Deze helpt bij het in de toekomst verlagen van de kosten van het zuiveren, net als het terugdringen van het energiegebruik en het gebruik van chemische hulpstoffen dat nu al doen.

2.2.3 Wat heeft het gekost?

Investeringsbudgetten

Voor programma 2 zijn de netto-investeringen uitgekomen op M€ 10,5. In de BVR 2014 was nog rekening gehouden met een marge voor het geval projecten door onvoorziene omstandigheden later of niet worden uitgevoerd (aangeduid met: afbreukrisico's). In werkelijkheid waren deze afbreukrisico's hoger (met name bij de RWZI Glanerbrug en de energiefabriek), zodat uiteindelijk 79% van het geraamde niveau MJV 2014 is gerealiseerd, terwijl dit 91% is t.o.v. de laatste bijstelling BVR 2014.

Tabel 21: Investeringsbudgetten

(bedragen in k€)	MJV 2014	Prognose BVR 2014	JV 2014	Realisatie% tov MJV 2014
Netto-totaal (excl. afbreukrisico's)	15.891	13.644	10.471	66%
Afbreukrisico's (16,3%)	-2.575	-2.126	0	
Netto-totaal (incl. afbreukrisico's)	13.316	11.518	10.471	79%

Exploitatiebudgetten

Besparingen exploitatiebudgetten begroting 2014

Binnen programma 2 geldt een besparingsopgave fusie 2014 op de externe kosten van M€ 1,1. Hiervan is in 2014 uiteindelijk M€ 1,1 (100%) gerealiseerd. Alleen het te besparen bedrag van M€ 0,1 in 2014 op innovatief samenwerken/shared services (Waterkracht) is niet behaald. Voor de eerste jaren geldt dat de kost voor de baat gaat, zodat hiervan in 2014 nog geen budgetvoordelen te verwachten zijn. De hiervoor ingeboekte besparing van M€ 0,1 is in 2014 (en wordt ook in de volgende jaren) als extra taakstelling binnen de overige kosten opgevangen.

Tabel 22: Besparingen fusie 2014

(bedragen in M€)	B 2014	Prognose BVR 2014	Realisatie JR 2014	Realisatie% tov B 2014
a. besparingen innovatief samenwerken/shared services	0,1	0,0	0,0	0%
b. besparingen nieuwe organisatie/personeelslasten (8 fte)	0,6	0,6	0,6	100%
c. besparingen overige kosten/beleidskeuzes	0,4	0,4	0,5	125%
d. besparingen investeringen/kapitaallasten (structureel M€ 3,1 investeringen per jaar)	0,0	0,0	0,0	100%
Totaal	1,1	1,0	1,1	100%

Binnen het geheel van de netto-lasten is uiteindelijk k€ 3.467 niet besteed binnen programma 2. Dit betekent dat 92% van het totale exploitatiebudget is gerealiseerd. In 2014 is voorzichtig omgesprongen met de budgetten voor meerjarig onderhoud van de installaties omdat de fusie op de werkvloer pas in 2014 gestalte kreeg, onderhoudsbeleid moest worden geharmoniseerd en sturingsinformatie pas laat beschikbaar kwam. Ook is budget gereserveerd voor storingen die zich in mindere mate hebben voorgedaan en was een budget van k€ 180 ten onrechte bij waterketen geraamd dat bij watersysteem thuis hoort. Daarnaast is de besteding op een aantal punten achtergebleven. Wegens een gebrek aan historie voor Vechtstromen kan nog niet worden aangegeven of dit incidenteel of structureel van karakter is. Dit zal in de loop van 2015 duidelijker worden.

Tabel 23: Netto-lasten 2014

Kostensoorten (bedragen in k€)	B 2014	2 ^e begr. wiz. 2014	JV 2014	Vershil
Rente en afschrijvingen	18.983	18.353	18.122	231
Personeelslasten	6.810	6.810	5.909	901
Goederen en diensten van derden	19.354	20.270	18.459	1.811
Bijdragen aan derden	707	527	314	213
Toevoegen aan voorzieningen			166	-166
Onvoorzien *)	278	154		154
Toevoegingen aan reserves	450	500	500	0
Lasten	46.582	46.614	43.470	3.144
Financiële baten	-450	-500	-515	15
Personeelsbaten	-47	-232	-130	-102
Bijdragen van derden	-2.448	-2.448	-2.434	-14
Onttrekkingen aan voorzieningen			-1	1
Onttrekkingen aan reserves			-185	185
Baten	-2.945	-3.180	-3.265	85
Toerekening bezettingsverschillen *)		237		237
Netto-lasten	43.637	43.671	40.205	3.467

*) De bezettingsverschillen betreffen de mutaties die niet aan één programma kunnen worden toegerekend. De reden hiervoor is dat bij de doorbelastingen met voorcalculatorische tarieven wordt gerekend. Bij de 2e begrotingswijziging 2014 zijn deze bezettingsverschillen alsnog evenredig toebedeeld aan de programma's.

2.3 Besturen en Organiseren

De verklaring van de gebruikte symbolen en kleuren in onderstaande tabellen is opgenomen aan het begin van hoofdstuk 2.

2.3.1 Wat hebben we bereikt?

Maatschappelijk effect	Een leefbare (water)omgeving voor mens, dier en plant
Strategisch doel	We zijn een duurzame, innovatieve en leerzame organisatie. We bepalen en realiseren samen met partners en belanghebbenden onze ambities, waarbij maatschappelijk belang en goed werkgeverschap centraal staan.

In 2014 lag de focus van het programma Besturen & Organiseren op de opstart van het nieuwe bestuur en de doorontwikkeling van de nieuwe organisatie van Vechtstromen. Daarmee was 2014 een jaar van harmonisatie en koersbepaling. Dat maakt dat we op een aantal programmadoelen niet de voortgang maken zoals gepland in de programmabegroting 2014 en de MJV 2015-2018. Tegelijkertijd betekent dit niet dat er geen vooruitgang is geboekt. Er zijn alleen wat kleinere stappen gezet. Dit is in lijn met het Bestuurlijke Voortgangsrapport (BVR) 2014.

Besturen

Het bestuur heeft een goede start gemaakt. Er is een bestuursprogramma opgesteld om aan de hand van vijf thema's het gesprek aan te gaan met partners en stakeholders over ambities en belangen. De bestuurlijke trits van informeren-opiniëren-besluitvormen is geïntroduceerd om het bestuurlijke proces te structureren. Deze nieuwe werkwijze is in het najaar geëvalueerd met een klankbordgroep vanuit het AB, wat heeft geleid tot een aantal verbetermaatregelen.

Organiseren

In de loop van het jaar is geconstateerd dat veel zaken al goed op orde zijn, maar dat samenwerkingsgerichtheid, cultuurontwikkeling en slagvaardigheid van het topmanagement nadere aandacht vragen. In lijn met het bestuursakkoord is daarom in 2014 een doorontwikkeling van de organisatie in gang gezet. In 2014 is een structuurwijziging voorbereid, die met ingang van 2015 wordt doorgevoerd. Deze wijziging bestaat uit het verminderen van het aantal eenheden, een compacter topmanagement en een duidelijker sturingsmodel.

Daarnaast is een aantal ontwikkelsporen voor het programma Besturen en Organiseren benoemd:

- Maatschappelijk belang centraal
- Focus op innovatie en duurzaamheid
- Partnerschap
- Bestuurlijke ontwikkeling
- Slim organiseren
- Zorgen dat het stroomt
- Verbindend leiderschap
- Cultuurontwikkeling (PRIO!)

Voor de meeste van deze ontwikkelsporen zijn in 2014 plannen van aanpak opgeleverd. In de Meerjarenverkenning (MJV) 2016-2019 worden de ontwikkelsporen verder uitgewerkt.

Na herprogrammering is binnen het programma een besparing van 30% op de investeringsbegroting gerealiseerd om te voldoen aan de extra besparingsopgave uit het bestuursakkoord. De besparingsopgave voor de exploitatiebegroting is voor de jaren 2014 en 2015 verwerkt in de Meerjarenverkenning 2015-2018. In de Meerjarenverkenning 2016-2019 wordt de besparingsopgave voor 2016 en verder uitgewerkt.

2.3.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onderstaande tabel geeft de realisatie weer van de doelstellingen voor het programma Besturen en organiseren in 2014.

Tabel 24: Realisatie programmadoelen

Thema: We bepalen en realiseren samen met partners en belanghebbenden onze ambities	Status
Wij zijn een daadkrachtige partner.	☹
Wij zijn verbindende netwerkers.	☹

Thema: Wij zijn een duurzame, innovatieve en lerende organisatie	Status
Wij zijn een duurzame organisatie.	☹
Wij zijn een innovatieve organisatie.	☹
Wij zijn een lerende organisatie.	☹

Thema: Wij stellen het maatschappelijk belang centraal	Status
Wij zijn transparant en klantgericht.	☹
Wij zijn in control en voeren ons werk uit binnen de gestelde doelmatigheidsopgave.	☺

Thema: Wij zijn een goede organisatie en goede werkgever	Status
Wij zijn een doelmatige en daadkrachtige organisatie.	☺
Wij zijn een goede werkgever.	☺

Hierna volgt een inleiding per thema met daarbij een toelichting op de gerealiseerde maatregelen in 2014.

We bepalen en realiseren samen met partners en belanghebbenden onze ambities

Bij het bepalen en realiseren van onze ambities zoeken wij de samenwerking met partners en belanghebbenden. Vanuit kennis, respect en vertrouwen halen we het beste uit de samenwerking.

- In gesprek zijn met partners over gezamenlijke (bestuurlijke) doelstellingen is een continu proces gedurende de gehele bestuursperiode. Het bestuursprogramma 2014-2018 is opgesteld als gespreksdocument om deze dialoog met partners te faciliteren. Hiermee is een goede basis gelegd. Aan de hand van concrete casussen wordt aandacht besteed aan de dialoog in de praktijk en wat we hier van kunnen leren. Een duidelijk voorbeeld uit 2014 is de heroverweging van de investeringen in het gebied Vechtstromen Noord.
- Er is geconstateerd dat de omgevings- en samenwerkingsgerichtheid verder verbeterd kan worden. Daarom is een ontwikkelspoor "partnerschap" benoemd binnen het programma, wat verder wordt uitgewerkt in de MJV 2016-2019.

Wij zijn een duurzame, innovatieve en lerende organisatie

Onze organisatie is toekomstbestendig. Wij hanteren een breed afwegingskader voor aspecten van duurzame en innovatieve bedrijfsvoering. Wij investeren in opleiding en continue ontwikkeling. Vanuit de principes van een lerende organisatie delen we waterkennis met elkaar en met de omgeving.

- In 2014 is een innovatievisie vastgesteld en een bestemmingsreserve gevormd om innovatieve ideeën te kunnen ondersteunen. Deze visie wordt in 2015 uitgewerkt in een innovatiestrategie. Het lerend vermogen van Vechtstromen is hier een aspect van.
- Mede vanwege de focus op de opstart van het nieuwe bestuur en de nieuwe organisatie is besloten de visievorming op duurzaamheid niet in 2014, maar in 2015 op te pakken. Toch zijn er wel concrete acties uitgevoerd. Duurzaamheid is als criterium opgenomen in het inkoopbeleid bij alle gunningen (> € 15.000). Daarnaast is aandacht voor het bewust gebruik van energie in de primaire processen.

Wij stellen het maatschappelijk belang centraal

In ons handelen staat het maatschappelijk belang centraal. Dat past bij de publieke aard van onze organisatie. Als netwerkorganisatie staan we midden in de samenleving. Wij verkennen de maatschappelijk wensen en trends en leggen verbanden met onze waterdoelen.

- Het nieuwe ambtelijke en bestuurlijke integriteitsbeleid voor Vechtstromen is niet gerealiseerd in 2014. Begin 2015 wordt de vaststelling en vervolgens implementatie opgestart.
- De verwachting is dat vaststelling en vervolgens implementatie in de loop van 2015 wordt gestart.
- De geplande visie op externe dienstverlening wordt in 2015 opgepakt. De invoering van landelijke waterschapsnormen voor dienstverlening is getemporeerd, in lijn met andere waterschappen.
- Er is een raamwerk voor planning en control (P&C) opgezet en opgestart. De P&C-cyclus wordt in 2015 geëvalueerd, in de lijn van de doorontwikkeling van de organisatie.
- In de eerste helft van 2014 zijn er aanloopproblemen geweest met het financieel systeem en de budgetteringssystematiek. Deze problemen zijn voor het grootste deel opgelost. In 2015 volgt een doorontwikkeling van het financieel beheer.

Wij zijn een goede organisatie en een goede werkgever

Wij combineren een hoge ambitie met een aanzienlijke besparingsopgave. Om aan beide tegemoet te komen stelt hoge eisen aan de organisatie. Alleen een goede organisatie met uitstekende medewerkers kan hoge kwaliteit met lage kosten verenigen. Om de juiste mensen te binden aan onze organisatie zijn we een moderne en flexibele werkgever. Waar mogelijk hebben medewerkers vrijheid, bijvoorbeeld in het kiezen van arbeidsvoorwaarden en de manier en locatie van werken. Medewerkers worden ingezet op basis van hun talenten en ambities.

- Bij de start van het nieuwe bestuur is een bestuurlijke trits van infomeren-opiniëren-besluitvormen ingevoerd. In het najaar van 2014 heeft een taskforce vanuit het AB deze nieuwe bestuurlijke werkwijze geëvalueerd en een aantal verbeter suggesties gedaan. In december vond een gesprek plaats tussen het DB en AB om nadere afspraken te maken over deze verbeter suggesties. Deze zijn opgenomen in het ontwikkelspoor “bestuurlijke ontwikkeling” (zie MJV 2016-2019).
- Drie van de ontwikkelsporen binnen het programma Besturen en Organiseren hebben specifiek betrekking op organisatieontwikkeling: “slim organiseren”, “verbindend leiderschap” en “cultuurontwikkeling” (zie verder MJV 2016-2019). Deze ontwikkelsporen zijn in 2014 voorbereid, zodat de uitvoering vanaf 2015 in de nieuwe organisatiestructuur voortvarend opgepakt kan worden.
- De samenwerking in Waterkracht is in 2014 gestart. Om de geplande baten ook daadwerkelijk te realiseren, wordt aandacht besteed aan borging in Vechtstromen van de resultaten van Waterkracht.
- Het ziekteverzuim was in 2014 laag. Ondanks een herfst/winter met veel griepgevallen, komt het gemiddelde ziekteverzuimpercentage uit op 3,75%.

2.3.3 Wat heeft het gekost?

Investeringsbudgetten

Voor programma 3 zijn de netto-investeringen uitgekomen op M€ 1,1. In de BVR 2014 was nog rekening gehouden met een marge voor het geval projecten door onvoorziene omstandigheden later of niet worden uitgevoerd (aangeduid met: afbreukrisico's). In werkelijkheid waren deze afbreukrisico's hoger vanwege een temporisering van een groot aantal investeringen in afwachting van richtend beleid. Uiteindelijk is hierdoor 48% van het geraamde niveau MJV 2014 gerealiseerd, terwijl dit 76% is t.o.v. de laatste bijstelling BVR 2014. De temporisering over het gehele programma heeft geen direct effect gehad op de realisatie van de doelstellingen in 2014.

Tabel 25: Overzicht investeringen

(bedragen in k€)	MJV 2014	Prognose BVR 2014	JV 2014	Realisatie% tov MJV
Duurzaam, innovatief en lerend	25	25	1	
Maatschappelijk belang	2.365	1.453	1.103	
Goede organisatie en goede werkgever	98	88	2	
Netto-totaal (excl. afbreukrisico's)	2.488	1.559	1.106	44%
Afbreukrisico's (6,8%)	-169	-106	0	
Netto-totaal (incl. afbreukrisico's)	2.319	1.453	1.106	48%

De temporisering van een groot aantal investeringen in afwachting van richtend beleid (waardoor uiteindelijk k€ 347 minder is gerealiseerd dan in de BVR 2014 is voorzien) kent de volgende opbouw:

- *ICT hardware* (-/- k€ 21): Dit betreft bijvoorbeeld een temporisering van de aanschaf van laptops en de ICT-ondersteuning op werkplekken in afwachting van richtend beleid voor huisvesting.
- *ICT software* (-/- k€ 90): Hieronder vallen een groot aantal kleinere ICT-projecten, deels getemporeerd bijvoorbeeld in afwachting van samenwerking in Waterkracht of ander richtend beleid en deels verlaagd naar aanleiding van actuele inzichten.
- *Huisvesting* (-/- k€ 134): Dit betreft bijvoorbeeld de temporisering van onderhoud en herinrichting van de gebouwen, in afwachting van richtend beleid voor huisvesting en een meerjarenonderhoudsplan.
- *Voertuigen en materieel* (-/- k€ 74): Dit betreft onder andere de getemporeerde investeringen in bedrijfsauto's, in afwachting van een verkenning met de waterschappen Rijn en IJssel en Groot Salland naar de financiering van bedrijfsauto's. Inmiddels is de aanbesteding opgepakt, die leidt tot een substantiële besparing.
- *Overig* (-/- 27): Dit betreft o.a. een lagere realisatie bij de afwikkeling van de verkiezingen uit 2013.

Exploitatiebudgetten

Besparingen exploitatiebudgetten begroting 2014

Binnen programma 3 geldt een besparingsopgave fusie 2014 van M€ 4,3. Deze besparingsopgave is in 2014 volledig gerealiseerd.

Tabel 26: Besparingen fusie 2014

(bedragen in M€)	B 2014	Prognose BVR 2014	JV 2014	Realisatie- percentage
a. besparingen innovatief samenwerken/shared services	0,0	0,0	0,0	nvt
b. besparingen nieuwe organisatie/personeelslasten (40 fte)	3,4	3,4	3,4	100%
c. besparingen overige kosten/beleidskeuzes	0,8	0,8	0,8	100%
d. besparingen investeringen/kapitaallasten (structureel M€ 0,2 investeringen per jaar)	0,1	0,1	0,1	100%
Totaal	4,3	4,3	4,3	100%

Binnen het geheel van de netto-lasten is uiteindelijk k€ 1.317 niet besteed binnen programma 3. Dit betekent dat 94% van het totale exploitatiebudget is gerealiseerd.

- Qua personeelslasten is er een overschot met name door vacature ruimte en doordat de budgetten voor inhuur, opleidingen en werving en selectie niet allemaal zijn gebruikt. Het overschot op de personeelslasten wordt in 2014 eenmalig aangewend om op budgettaire neutrale wijze de extra voorziening te bekostigen die voortvloeit uit de doorontwikkeling van de organisatie.
- Qua budgetten voor goederen en diensten is in het eerste jaar na de fusie veel aandacht geweest voor het harmoniseren van processen en beleid. Deze interne focus op het opnieuw organiseren van de werkzaamheden en het gelijktijdig kritisch kijken naar de uitgaven heeft geleid tot meer terughoudendheid bij het doen van uitgaven. Wegens een gebrek aan historie voor Vechtstromen kan nog niet worden aangegeven of dit incidenteel of structureel van karakter is. Dit zal in de loop van 2015 duidelijker worden. Verder is een budget van k€ 100 ten onrechte bij programma 3 geraamd dat bij watersysteem thuis hoort. Tot slot is in 2014 een bedrag van k€ 1.132 niet besteed aan zaken die alsnog in 2015 tot een besteding leiden. Dit deel van het rekeningresultaat wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserves 'transitie' en 'overlopende verplichtingen'.

Tabel 27: Netto-lasten 2014

Kostensoorten (bedragen in k€)	B 2014	2 ^e begr. wiz. 2014	JV 2014	Vershil
Rente en afschrijvingen	1.251	1.059	1.193	-134
Personeelslasten	15.331	13.555	12.154	1.401
Goederen en diensten van derden	9.701	9.610	8.426	1.184
Bijdragen aan derden	11	1.204	1.202	2
Toevoegingen aan voorzieningen	156	785	2.190	-1.405
Onvoorzien	209	93	0	93
Lasten	26.659	26.306	25.165	1.141
Financiële baten	-20	-25	-21	-4
Personeelsbaten	-382	-283	-184	-99
Goederen diensten aan derden			-87	87
Bijdragen van derden	-7	-7	-28	21
Onttrekkingen aan voorzieningen			-49	49
Onttrekkingen aan reserves	-3.100	-3.508	-3.508	0
Baten	-3.509	-3.823	-3.877	54
Toerekening bezettingsverschillen *)		123		123
Netto-lasten	23.150	22.606	21.288	1.317

*) De bezettingsverschillen betreffen de mutaties die niet aan één programma kunnen worden toegerekend. De reden hiervoor is dat bij de doorbelastingen met voorcalculatorische tarieven wordt gerekend. Bij de 2e begrotingswijziging 2014 zijn deze bezettingsverschillen alsnog evenredig toebedeeld aan de programma's.

3. Paragrafen bedrijfsvoering

In het Waterschapsbesluit is voorgeschreven dat in de begroting in afzonderlijke paragrafen worden vastgelegd de uitgangspunten, de hoofdlijnen van beleid met betrekking tot relevante beheeraspecten, alsmede de gevolgen van dat beleid. In dit jaarverslag geven we aan in hoeverre we dit beleid en de beoogde gevolgen daarvan hebben kunnen realiseren in 2014.

3.1 Ontwikkelingen in het vorige begrotingsjaar

In de programmabegroting 2014-2017 is een aantal ontwikkelingen geschetst die van invloed zijn op Vechtstromen. Hieronder wordt weergegeven hoe deze ontwikkelingen in 2014 daadwerkelijk van invloed zijn geweest.

Politiek bestuurlijke ontwikkelingen:

Kabinetsbeleid Rutte II

De keuzes van het kabinet Rutte zijn in 2014 als volgt van invloed geweest:

- Het kabinet Rutte II zette het topsectorenbeleid in 2014 voort. Vechtstromen verbond zich aan twee (rijks)koploperinitiatieven: “Klimaatactieve Stad (KAS)” en “Building with Nature”.
- De bezuinigingen op het natuurbeleid en de herijking van de EHS heeft in Overijssel tot gevolg dat er alleen nog voor de hoofdsystemen (Regge, Dinkel en Vecht) sprake is van stapeling natuur- en wateropgaven. Vechtstromen speelde hier op in door de komende jaren meer het accent te leggen op deze hoofdsystemen. Voor het Drentse deel had de herijking minder gevolgen.
- Het kabinet koerst niet langer op het samengaan van waterschappen en provincies in landsdelen.

Bestuursakkoord Water

In 2014 gaven we als volgt invulling aan de afspraken uit het bestuursakkoord water:

- Wij leverden in 2014 een bijdrage van € 5,8 miljoen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma
- Zoals voorgenomen bespraken we in 2014 met de partners de ambities voor de afvalwaterketen
- Het aantal bestuurders verminderde door de samenvoeging van twee besturen vanwege de fusie.

Gezamenlijke Visievorming en agendering met partners

Met het bestuursprogramma 2014-2018 als gespreksdocument legden we een goede basis om samen met onze partners de wederzijdse ambities te bepalen. Aan de hand van concrete casussen besteden we aandacht aan de dialoog in de praktijk en wat we hier van kunnen leren. Dat gebeurde in 2014 onder meer bij de heroverweging van de investeringen in het gebied Vechtstromen Noord.

Omgevingswet

De omgevingswet vervangt in 2018 26 wetten op het gebied van de ruimtelijke ordening, waaronder de Waterwet. In 2014 is een ambtelijke werkgroep gevormd om Vechtstromen voor te bereiden op de gevolgen van deze wet. Vanaf 2015 volgen daarover nadere voorstellen.

Actualisatie provinciale omgevingsvisies

In 2014 werkte de provincie Overijssel aan een actuele omgevingsvisie. De provincie Drenthe bracht een notitie Waterbeleid uit. De herijking van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft geleid tot minder stapeling van natuur- en wateropgaven (zie ook hiervoor onder Kabinet Rutte II). In 2015 vindt de inspraak plaats over de Omgevingsplannen van de provincies. In 2015 zullen ook de PAS en de N2000-beheerplannen hun afronding krijgen. Daarna bepalen we wat de consequenties zijn.

Wet elektronische bekendmaking

Naar aanleiding van de Wet elektronische bekendmaking moeten waterschappen vanaf 2014 hun regelgeving digitaal publiceren. Per 1 januari 2014 maken we onder andere de algemeen verbindende voorschriften en meldingen elektronisch bekend in het elektronisch waterschapsblad van Vechtstromen.

Economische ontwikkelingen:

Financiële crisis

De financiële crisis dwong ons tot oriëntatie op het realiseren van bezuinigingen. In 2014 is de volledige M€ 7,3 van de structurele bezuinigingsaankomst M€ 11 in 2017 gerealiseerd. Bij een economie die zich in 2014 licht herstelde blijft het van belang de lastenontwikkeling te matigen en te zoeken naar synergie, bijvoorbeeld door samenwerking op basis van partnerschap. Vechtstromen voldeed met een EMU-tekort van M€ 16,4 aan de toegestane referentiewaarde M€ 20,6. Zie ook paragraaf 3.9 EMU-saldo.

Sociaal culturele ontwikkelingen:

Participatiesamenleving

In 2014 speelden we in op participatiesamenleving. Centraal daarbij staan de eigen verantwoordelijkheid van burgers en het op tijd betrekken bij (aanpassingen in) het watersysteem. Dat deden we in 2014 bijvoorbeeld met “doe het zelf waterbeheer” project Landbouw op Peil. Uit het project Vechtstromen Noord bleek dat belanghebbenden liever reflecteren op plannen, dan dat ze van begin af meedenken.

Toenemende vraag om transparantie

Burgers kijken kritisch naar de overheid en zijn zich minder bewust van het belang van goed waterbeheer. Daarom stelden wij in 2014 het gebruikersperspectief centraal, waarbij we open zijn over de effecten van het waterschapswerk. Vertrekpunt was het reeds genoemde bestuursprogramma waarmee we de dialoog met partners en belanghebbenden aangaan. We werken actief aan het verhogen van bewustwording van burgers, bijvoorbeeld met het eerder genoemde project Klimaatactieve Stad

Social media

Externe uitwisseling van digitale informatie brengt risico's voor de privacy en continuïteit mee zich mee. Daarom verbonden alle waterschappen zich aan de Baseline Informatie (Biwa): een normenlijst voor het waarborgen van de informatieveiligheid. Uit een doorlichting door een externe organisatie bleek dat de informatievoorziening bij Vechtstromen redelijk georganiseerd is. Beleidsmatig en organisatorisch zijn echter verbeteringen mogelijk. Daarvoor volgt een i-Veiligheidsbeleid en een plan van aanpak.

Principes van ‘Verbindend werken’

In 2014 stimuleerden we het verbindend samenwerken met eigen collega's, andere overheden en partners. Dat door het opbouwen van kennis en het toepassen daarvan in de praktijk, door zowel bestuur, management als medewerkers. Daarvoor zijn verschillende activiteiten bedacht voor 2014 en verder. In 2014 trainden we alle gebiedsbeheerders op het omgaan met signalen en klachten vanuit de omgeving. Daarnaast werkten we in 2014 intensief samen met partners en belanghebbenden in diverse projecten.

Kwaliteit, duurzaamheid en innovatie

Klimaatveranderingen: Deltaprogramma

In 2014 gaven de nieuwe klimaatmodellen van het KNMI een beeld van de impact van de klimaatveranderingen. Verder verscheen in 2014 het Deltaprogramma 2015 met daarin de deltabeslissingen en voorkeursstrategieën dat door alle overheden is onderschreven. Voor Vechtstromen is met name het Delta-deelprogramma Zoetwater van belang.

De extreme neerslagsituaties in 2014 brachten nieuwe vragen over de normering wateroverlast met zich mee. We kozen ervoor om in 2014 nog geen invulling te geven aan de ontwikkeling van het geplande meetmodel voor de doorrekening van de gevolgen klimaatveranderingen voor ons beheergebied.

Beschikbaarheid van voldoende zoetwater in Oost Nederland

In 2014 ondertekende Vechtstromen een intentieverklaring voor de zoetwatervoorziening in de regio Oost samen met een groot aantal partijen en het Rijk. In 2014 verbeterden we de zoetwatervoorziening via het project DROP, bedrijfswateradviezen, twee pilots 'zuinig watergebruik' en aangepaste kavelaanvaardingswerken in de Landinrichting Losser.

Europese Kaderrichtlijn Water (KRW): tweede Stroomgebiedbeheerplan

In 2014 kwam het nieuwe Stroomgebiedsbeheerplan in concept gereed. Die bevat de doelstellingen voor de grond- en oppervlaktewateren voor het hele stroomgebied. In 2015 vindt de inspraak plaats.

Routekaart afvalstoffen 2030: grondstoffen- en energiefabriek

De Routekaart afvalwater 2030 geeft een visie op een afvalwaterketen die energie, water of grondstoffen produceert. Wij participeerden in 2014 in een grondstoffenfabriek en de Puurwaterfabriek.

Prioritaire stoffen

In 2014 zagen we de uitdaging om in het tweede Stroomgebiedbeheerplan in te spelen op een uitbreiding van de lijst prioritaire stoffen (KRW), met bijvoorbeeld medicijnresten en stoffen die de hormoonhuishouding verstoren. Zodra duidelijk is dat lijst prioritaire stoffen wordt uitgebreid gaan we samen met de partners in de waterketen bekijken hoe dat het beste kan.

Focus op duurzaamheid

De waterschappen richten zich met het klimaatakkoord op het terugdringen van het energiegebruik. Vechtstromen boekte vooral resultaat door terugwinning van grondstoffen uit afvalwater en de productie van energie. Ook oriënteren we ons op hergebruik van biomassa vanuit het watersysteembeheer.

Noodzaak tot innoveren: topsectoren beleid

Vanwege de toenemende druk op kostenverlaging en minder gebruik van grondstoffen worden innovatieve, methoden en technieken steeds belangrijker. In 2014 wisselden we kennis uit in het innovatieplatform van de Unie van Waterschappen. Vanuit het topsectorenbeleid heeft Vechtstromen zich verbonden aan twee (rijks)koploperinitiatieven: "Klimaatactieve Stad (KAS)" en "Building with Nature".

Technologische ontwikkelingen afvalwaterzuivering

Voor de realisatie van onze doelstellingen op het gebied van afvalwaterzuivering wilden we in 2014 nieuwe technieken toepassen. Andersom stellen we samen met onze partners onze kennis en kunde beschikbaar bij bijvoorbeeld STOWA-onderzoeken. In 2014 werkten we verder aan het Neredaconcept.

Servicenormen

De waterschappen hebben gezamenlijk afgesproken om vóór 2015 een set servicenormen voor dienstverlening te implementeren. De invoering van landelijke waterschapsnormen voor dienstverlening is getemporeerd, in lijn met andere waterschappen.

3.2 Incidentele en structurele baten en lasten

Voor de verantwoording van de incidentele en structurele baten en lasten wordt verwezen naar paragraaf 1.2.

3.3 Onttrekking aan overige reserves en voorzieningen

Deze paragraaf gaat in op het beroep dat in 2014 op de overige bestemmingsreserves is gedaan, alsmede op de bedragen die rechtstreeks uit voorzieningen werden onttrokken.

3.2.1 Overige bestemmingsreserves

Naast de algemene reserves (zie hierna § 3.5) en de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie (zie hierna § 5.1.2) zijn er een aantal overige bestemmingsreserves. Onder deze bestemmingsreserves wordt verstaan: een reserve waaraan het algemeen bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven. In het algemeen houdt het instellen en opbouwen van een bestemmingsreserve verband met een gewenste ontwikkeling waarvoor het waterschap gedurende een aantal jaren geld opzij wil leggen. Waterschap Vechtstromen kent de volgende bestemmingsreserves:

Transitiekosten

De bestemmingsreserve 'transitiekosten' is ingericht voor de dekking van de transitiekosten die voor de jaren 2014 tot en met 2016 voortvloeien uit de fusie. In 2014 is k€ 7.208 aan de bestemmingsreserve onttrokken. Deze onttrekking heeft voor k€ 3.508 betrekking op reguliere transitiekosten (zoals personele frictiekosten, uitvoering sociaal plan en overige transitiekosten) en voor k€ 3.700 op het ingroeipad van de M€ 11 doelmatigheidsopgave. Van het budget voor reguliere transitiekosten is k€ 732 niet besteed. Dit bedrag zal terugvloeien naar het de bestemmingsreserve transitiekosten (zie § 1.2.2).

Brede heroverweging

De bestemmingsreserve 'brede heroverweging' is voor watersysteembeheer ingesteld om voor een aantal jaren de oplopende kapitaallasten op te vangen als gevolg van de investeringen Hoogwaterbeschermingsprogramma. De bestemmingsreserve brede heroverweging is voor zuiveringsbeheer ingesteld voor de opstartkosten van mogelijke vormen van samenwerking en opschaling. Als gevolg hiervan is in 2014 k€ 335 toegevoegd aan de bestemmingsreserve watersysteembeheer en per saldo k€ 1.077 aan de bestemmingsreserve zuiveringsbeheer.

Overlopende verplichtingen

De bestemmingsreserve 'overlopende verplichtingen' is ingesteld om exploitatiebudgetten die overlopen naar een volgend jaar aan deze bestemmingsreserve toe te voegen. Het budget wordt via een begrotingswijziging overgeboekt naar een volgend jaar. Aan de bestemmingsreserve overlopende verplichtingen is in 2014 k€ 185 onttrokken. Voorgesteld wordt om vanuit de bestemming van het rekeningresultaat k€ 440 toe te voegen aan de bestemmingsreserve overlopende verplichtingen.

Innovatiefonds

De bestemmingsreserve 'Innovatiefonds' is ingesteld met het oog op complexe innovatieve samenwerkingstrajecten en de toepassing van nieuwe technologieën. Deze bestemmingsreserve heeft als doel de publieke dienstverlening van het waterschap nog beter te laten aansluiten op de behoeften van de maatschappij. Kernwoorden zijn samenwerking, open innovatie en duurzaamheid. In 2014 is k€ 500 toegevoegd voor de bestemmingsreserve watersysteembeheer en k€ 139 voor de bestemmingsreserve zuiveringsbeheer. Met de reeds beschikbare middelen is hiermee k€ 1.000 beschikbaar voor innovatie in de bestuursperiode 2014-2018.

Vecht

De bestemmingsreserve 'Vecht' wordt ingezet voor de kosten als gevolg van onderhoud aan de Vecht. Daarnaast wordt de bestemmingsreserve ingezet voor investeringsprojecten, niet zijnde herinrichtingsprojecten, die gelieerd zijn aan de Vecht. In 2014 is k€ 393 aan de bestemmingsreserve onttrokken. Van dit bedrag is k€ 48 niet besteed. Dit bedrag zal terugvloeien naar het de bestemmingsreserve Vecht (zie § 1.2.2).

Projecten

De bestemmingsreserve 'projecten' wordt aangewend voor het realiseren van projecten. Dit heeft geen betrekking op rente- en afschrijvingslasten, maar op reguliere exploitatielasten. Hiervoor is in 2014 k€ 152 onttrokken aan de bestemmingsreserve. Onder meer door een positieve eindafrekening van één van de natuurprojecten bedroeg het uiteindelijke saldo van de uitgaven en de ontvangen baten: -/ k€ 22. Dit betekent dat er per saldo een bedrag van k€ 176 terugvloeit naar de bestemmingsreserve projecten.

Overname stedelijk water / baggeren

De bestemmingsreserves 'Overname stedelijk water' en 'bestemmingsreserve baggeren' zijn in 2014 komen te vervallen.

Dividenduitkering NieuWater

De bestemmingsreserve 'dividenduitkering NieuWater' is in 2014 gevormd ten laste van de algemene reserves en wordt aangewend ten behoeve van de lastendruk zoals dit in het bestuursakkoord is afgesproken. Het saldo bedraagt eind 2014 k€ 1.448.

Totaaloverzicht Overige bestemmingsreserves

In onderstaande tabel volgt een totaaloverzicht van het verloop van de overige bestemmingsreserves gedurende het boekjaar 2014. De bedragen die zijn gemoeid met de resultaatbestemming vanuit deze jaarrekening 2014 zijn in een afzonderlijke kolom weergegeven.

Tabel 28: Stand overige bestemmingsreserves

(bedragen in k€)	Beginstand 01-01-2014 (*) (1)	Toevoeg. t/m BVR 2014 (2)	Onttrekk. t/m BVR 2014 (3)	Overhev. t/m BVR 2014 (4)	Resultaat- bestemm. JV 2014 (5)	Stand Totaal 31-12-2014 (6=1+2+3+4+5)	Stand systeem 31-12-2014	Stand zuiveren 31-12-2014
Transitiekosten	10.509	0	-7.208	0	732	4.033	2.017	2.016
Brede heroverweging	11.287	1.551	0	-139	0	12.699	6.722	5.977
Overl. verplichtingen	235	0	-185	0	440	490	270	220
Innovatiefonds	361	500	0	139	0	1.000	500	500
Vecht	1.640	0	-393	0	48	1.295	1.295	0
Projecten	1.174	883	-152	0	176	2.081	2.081	0
Overname stedelijk water	659	0	-659	0	0	0	0	0
Baggeren	574	0	-574	0	0	0	0	0
Dividend NieuWater	0	50	0	1.398	0	1.448	724	724
Totaal	26.439	2.984	-9.171	1.398	1.396	23.046	13.609	9.437

*) Dit is de beginstand na correcties in verband met harmonisatie van de eindbalansen van de beide rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen (zie ook hoofdstuk 5: balans).

3.2.2 Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen en worden gevormd voor specifieke kostenposten, verplichtingen, verliezen of risico's die zijn ontstaan in het verleden, waarvan de omvang op voorhand redelijkerwijs in te schatten is.

Pensioen/wachtgeld bestuurders

Deze voorziening is gevormd ten behoeve van wachtgeld- en pensioenverplichtingen aan (oud)leden van het dagelijks bestuur (inclusief voorzitter). Aan deze voorziening is in 2014 k€ 436 toegevoegd en k€ 290 onttrokken.

Inactief Personeel

Deze voorziening is gevormd bij de beide rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen. De voorziening is bedoeld om aan de verplichtingen(wachtgeld/afkoopsommen) te kunnen voldoen van de lasten voor inactief personeel en voormalig ambtelijk personeel. Aan deze voorziening is in 2014 k€ 25 toegevoegd en k€ 570 onttrokken.

Reorganisatie / sociaal flankerend beleid

Deze voorziening is in 2013 gevormd om de verplichtingen voortvloeiend uit het sociaal flankerend beleid, zoals overeengekomen bij de fusie tussen voormalig waterschappen Regge en Dinkel en Velt en Vecht te voldoen. Aan deze voorziening is in 2014 k€ 651 toegevoegd en k€ 241 onttrokken.

Doorontwikkeling organisatie

Deze voorziening is in 2014 gevormd om de verplichtingen voortvloeiend uit de doorontwikkeling van waterschap Vechtstromen te voldoen. Aan deze voorziening is in 2014 k€ 1.030 toegevoegd.

Bijdrage boven basisinspanning

Deze voorziening is in gevormd om de verplichtingen die verband houden met afspraken inzake boven basis inspanningen rioleringsmaatregelen met gemeentes te voldoen. Aan deze voorziening is in 2014 k€ 195 onttrokken.

Classificatie natuurterreinen

Deze voorziening is in 2014 gevormd om de verplichtingen voortvloeiend uit het Arrest van de Hoge Raad inzake de proefprocedure ten aanzien van de classificatie natuurterreinen te voldoen. Aan deze voorziening is in 2014 k€ 825 toegevoegd (zie ook § 3.4).

Hierna volgt een overzicht van de prognose van het verloop van de bovengenoemde voorzieningen.

Tabel 29: Stand voorzieningen

(bedragen in k€)	Beginstand 01-01-2014	Toevoeging 2014	Onttrekking 2014	Stand 31-12-2014
Pensioen/wachtgeld bestuurders	3.915	436	-290	4.061
Inactief personeel	1.689	25	-570	1.144
Reorganisatie / soc. flankerend beleid	1.504	651	-241	1.914
Doorontwikkeling organisatie	0	1.030	0	1.030
Bijdrage boven basisinspanning	698	0	-195	503
Classificatie natuurterreinen	0	825	0	825
Totaal	7.806	2.967	-1.296	9.475

3.4 Waterschapsbelastingen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de waterschapsbelastingen voor het boekjaar 2014. De realisatie wordt gespiegeld aan de BVR 2014.

Belastingopbrengst watersysteemheffing en zuiveringsheffing

De netto belastingopbrengst voor watersysteemheffing over het belastingjaar 2014 komt uit op k€ 55.355 Dit is k€ 58 (0,2%) hoger dan de raming bij de bestuurlijke voortgangsrapportage 2014. Dit resultaat is het saldo van een positief resultaat op kwijtscheldingslasten (k€ 269), een positief resultaat op ingezetenenheffing (k€ 65), een positief resultaat op ongebouwd (k€ 28), een negatief resultaat op gebouwd (k€ 294) en een positief resultaat op verontreinigingsheffing (k€ 9).

Daarnaast is er een positief resultaat over voorgaande jaren (2013 en ouder) van k€ 30, waarmee het totale resultaat watersysteemheffing uitkomt op k€ 88.

De netto belastingopbrengst voor zuiveringsheffing over het belastingjaar 2014 komt uit op k€ 51.300. Dit is € 592 hoger dan de raming bij de bestuurlijke voortgangsrapportage 2014. Dit resultaat is het saldo van een positief resultaat op kwijscheldingslasten (k€ 621), en een gering negatief resultaat op zuiveringsheffing (k€ 30). Daarnaast is er een negatief resultaat over voorgaande jaren van k€ 102, waarmee het totaal resultaat zuiveringsheffing uitkomt op per saldo k€ 489.

Bezwaren categorie natuurterreinen

Na de introductie van de nieuwe categorie “natuurterreinen” in de waterschapsbelasting, in 2009, hebben (onder meer) verschillende natuurorganisaties bezwaar gemaakt bij de rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen tegen aanslagen ‘ongebouwd’ voor hun gronden, die naar hun oordeel een aanslag “natuurterreinen” hadden moeten krijgen. Omdat dit een landelijk verschijnsel was, hebben het Bosschap (namens de natuur beherende instanties) en de Unie van Waterschappen (namens de waterschappen en hun belastingkantoren) hun standpunten in enkele voorbeeldprocedures voorgelegd aan de rechter. De ingediende bezwaren zijn gedurende de periode 2009 t/m 2014 grotendeels aangehouden, in afwachting van de uitkomst van deze procedures. Op 7 november 2014 is in hoogste instantie, door de Hoge Raad, beslist, in het voordeel van het Bosschap. GBLT zal in 2015 overgaan tot het afwikkelen van deze bezwaren. Voor de afhandeling en terugbetaling van teveel betaalde belasting is in de jaarrekening 2014 een voorziening gevormd van k€ 825. Dit is ten laste gebracht van de bestemmingsreserve tariefs-egalitatie watersysteembeheer.

Kwijschelding

In 2014 is voor de kwijschelding in het noordelijk deel van het beheersgebied van Vechtstromen hoofdzakelijk meegelift met gemeenten. In het zuidelijk deel moesten kwijscheldingsgerechtigden in 2014 nog zelfstandig een verzoek tot kwijschelding indienen. Bij het verlenen van kwijschelding worden voor de berekening van de kosten van bestaan de percentages, vermeld in artikel 16 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, gesteld op 100. Nog niet alle verzoeken over 2014 zijn ultimo 2014 afgewikkeld. Hiermee is in de jaarrekening rekening gehouden. In 2015 zal ook voor een groot deel van het zuidelijk deel van het beheersgebied worden meegelift met gemeenten.

Oninbaar

Voor oninbare belastingdebiteuren is in 2014 een toevoeging aan de voorziening geraamd van k€ 244. Door een verschuiving in de ouderdom van de debiteurenportefeuille is een extra toevoeging gedaan aan de voorziening van circa k€ 517. Dit betreft hoofdzakelijk belastingjaar 2012 van de beide rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen. In 2015 zal GBLT extra inspanningen verrichten om de oplopende debiteurenstand terug te dringen.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de belastinggrondslagen over 2014 weergegeven:

Tabel 30: Ontwikkeling belastinggrondslagen

	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Afwijking in % t.o.v. BVR
Watersysteemheffing:				
• aantal ha ongebouwd binnendijs	135.459	134.800	135.576	0,6%
• aantal ha ongebouwd buitendijs	1.041	1.041	1.010	-3,0%
• aantal ha natuur	32.923	32.923	32.908	-0,0%
• aantal ha wegen	11.366	11.366	11.276	-0,8%
• aantal ha waterberging	892	892	706	-20,8%
• aantal ha wegen in waterberging	0	0	0	0,0%
• aantal ha meegetaxeerde oppervlakte ²	44.364	45.023	44.569	-1,0%

² De meegetaxeerde oppervlakte betreft de oppervlakte van bijvoorbeeld woningen en tuinen die niet meetelt als ‘aanslag ongebouwd’, maar is mede verdisconteerd in de WOZ-waarde van de opstallen.

	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Afwijking in % t.o.v. BVR
Totaal ha's	226.045	226.045	226.045	
• WOZ-waarde binnendijs (in M€)	78.671	80.000	79.252	-0,9%
• WOZ-waarde buitendijs (in M€)	22	22	4	-81,8%
Totaal WOZ-waarde	78.693	80.022	79.256	
aantal ingezetenen	331.571	330.300	331.529	0,4%
Verontreinigingsheffing				
• ve's directe lozers huishoudens	1.700	1.375	1.700	23,1%
• ve's directe lozers bedrijven	1.600	1.600	1.100	-31,4%
Subtotaal ve's directe lozers	3.300	2.975	2.800	
Zuiveringsheffing:				
• ve's indirecte lozers huishoudens	795.487	795.487	795.500	0,0%
• ve's indirecte lozers bedrijven	280.600	280.600	279.801	-0,3%
Subtotaal ve's indirecte lozers	1.076.087	1.076.087	1.075.301	
Kwijtschelding:				
• aantal ingezetenen-heffing	20.900	20.900	15.840	-24,2%
• aantal ve's huishoudens	46.000	46.000	33.665	-26,8%

Het aantal hectares waterberging, WOZ-waarde buitendijs en ve's verontreinigingsheffing laten in procenten een substantiële afwijking zien. In absolute zin gaat het echter niet om grote hoeveelheden (0,02% van de belastingopbrengst).

De WOZ-waarde gebouwd komt voor 2014 0,9% lager uit dan geraamd. Dit komt hoofdzakelijk doordat de daling van de WOZ-waarde groter blijkt te zijn dan geraamd bij de BVR 2014 en een lagere groei van nieuwe objecten.

Vanaf 2015 zal voor kwijtschelding ook voor een groot deel van het zuidelijk deel van het beheersgebied van Vechtstromen worden meegelift met gemeenten. Hierdoor is de verwachting dat de afwijking voor kwijtschelding in 2014 incidenteel is.

In onderstaande tabel zijn de financiële gevolgen van de mutaties in de belastinggrondslagen voor 2014 weergegeven. Tevens is aangegeven of het financiële gevolg structureel of incidenteel is. Structurele gevolgen zullen worden meegenomen in de bijgestelde begroting voor 2015.

Tabel 31: Belastingopbrengsten

(bedragen in k€)	BVR 2014	JV 2014	Verschil	Incidenteel / Structureel
Watersysteemheffing:				
ongebouwd binnendijs	6.725	6.764	39	S
ongebouwd buitendijs	13	13	0	I
natuur	111	111	0	I
wegen	1.134	1.125	-9	I
waterberging	11	9	-2	I
Gebouwd binnendijs	31.201	30.908	-293	S
Gebouwd buitendijs	2	1	-1	S
Ingezetenen	17.039	17.104	65	S
Verontreinigingsheffing	147	138	-9	S
Subtotaal bruto-opbrengsten	56.383	56.172	-211	
Kwijtschelding ingezetenen	-1.086	-817	269	I
Subtotaal netto-opbrengsten	55.297	55.355	58	
Watersysteemheffing voorgaande jaren	52	83	31	I
Subtotaal voorgaande jaren	52	83	31	
Totaal watersysteemheffing	55.349	55.438	88	

(bedragen in k€)	BVR 2014	JV 2014	Vershil	Incidenteel / Structureel
Zuiveringsheffing				
• Zuiveringsheffing huishoudens	39.171	39.178	7	I
• Zuiveringsheffing bedrijven	13.817	13.780	-37	I
Subtotaal bruto-opbrengsten	52.988	52.958	-30	
Kwijtschelding zuiveringsheffing huishoudens	-2.279	-1.658	621	I
Subtotaal netto-opbrengsten	50.709	51.300	592	
Zuiveringsheffing voorgaande jaren	0	-102	-102	I
Subtotaal voorgaande jaren	0	-102	-102	
Totaal zuiveringsheffing	50.709	51.198	489	
Totaal belastingopbrengsten	106.058	106.636	578	

3.5 Weerstandsvermogen

Het 'weerstandsvermogen' is het vermogen van het waterschap om (financiële) tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van het waterschap in gevaar komt. De paragraaf weerstandsvermogen in het jaarverslag bevat tenminste een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's en het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Weerstandscapaciteit

De 'weerstandscapaciteit' omvat alle middelen en mogelijkheden waarover het waterschap beschikt om substantiële financiële tegenvallers af te dekken, zodra risico's werkelijkheid worden. Concreet betreft de weerstandscapaciteit van waterschap Vechtstromen de optelsom van de algemene reserve en de post onvoorzien. De weerstandscapaciteit bedroeg per 31 december 2014 (zowel op totaal-niveau, als onderverdeeld naar de beide kostendragers: watersysteembeheer en zuiveringsbeheer):

Tabel 32: Weerstandscapaciteit

Totaal

(bedragen in k€)	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Vershil
Algemene reserves	11.620	9.401	9.401 *)	0
Post onvoorzien (B 2014)	756	756	756	0
Weerstandscapaciteit	12.376	10.157	10.157	0

*) exclusief voorstel bestemming rekeningresultaat jaarrekening 2014

Kostendrager: Watersysteembeheer

(bedragen in k€)	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Vershil
Algemene reserve	6.248	5.138	5.138 *)	0
Post onvoorzien (B 2014)	386	386	386	0
Weerstandscapaciteit	6.634	5.524	5.524	0

Kostendrager: Zuiveringsbeheer

(bedragen in k€)	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Vershil
Algemene reserve	5.372	4.263	4.263 *)	0
Post onvoorzien (B 2014)	370	370	370	0
Weerstandscapaciteit	5.742	4.633	4.633	0

Inventarisatie risico's

Om het weerstandsvermogen te bepalen, is voor dit jaarverslag een geactualiseerde risico-inventarisatie uitgevoerd, die is toegesneden op de bedrijfsvoering van waterschap Vechtstromen. Daarbij zijn systematisch en in overleg met de organisatie de risico's waarmee waterschap Vechtstromen te maken heeft in beeld gebracht en financieel vertaald. Bij de programmabegroting 2014-2017 en het Bestuurlijk voortgangsrapport 2014 was de risico-inventarisatie nog gebaseerd op de optelsom van de gewogen financiële risico's uit de programmabegrotingen 2013 van de beide rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen. In de volgende tabel zijn de voornaamste risico's voor waterschap Vechtstromen met de grootste financiële impact weergegeven (onderverdeeld naar watersysteembeheer en zuiveringsbeheer).

Tabel 33: Gewogen financiële risico's

(bedragen in k€)	JV2014 Totaal	JV2014 Water- systeem- beheer	JV2014 Zuiverings- beheer
<u>Eenheid Watersysteem en Zuiveren</u>	1.815	1.365	450
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niet snel genoeg kunnen ingrijpen bij een dijkdoorbraak ▪ Geen goede planning voor het baggerprogramma of baggerwerkzaamheden worden niet juist uitgevoerd ▪ Onvoldoende onderhoud aan waterlopen, waterkeringen, transportstelsels of rioolzuiverings- en slibverwerkingsinstallaties ▪ Geen of onvoldoende inzicht in staat van onderhoud van waterlopen, waterkeringen, transportstelsels of rioolzuiverings- en slibverwerkingsinstallaties [inclusief (biogas)veiligheid] ▪ Onderwaterzetting van retentiegebied met (gewas)schade tot gevolg ▪ Hoge(re) onderhoudskosten als gevolg van ongunstige aanbestedingen ▪ Verontreiniging op een installatie, persleidingbreuk of overstort ▪ Te lage raming van kosten voor chemicaliën en slibverwerking 			
<u>Eenheid Techniek en Diensten</u>	330	245	85
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beheersbaarheid van deelnemersbijdrage aan verbonden partij ▪ Foutieve meetgegevens of uitval van meetsystemen ▪ Onjuiste informatie in legger ▪ Onvoldoende toezicht of niet snel genoeg kunnen ingrijpen ▪ Illegale lozingen 			
<u>Eenheid Ontwikkeling en Advies</u>	1.782	1.109	673
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geen of minder subsidie verkrijgen voor investeringsbudgetten ▪ Vertraging in uitvoering van investeringsbudgetten door stagnatie in grondverwerving, door bezwaarprocedures of wegens faillissement van aannemer ▪ Aanleg van waterlopen of waterkeringen en bouw van transportstelsels of zuiverings- en slibverwerkingsinstallaties voldoen niet aan de gestelde eisen als gevolg van verkeerde ontwerpgegevens of ontwerpfouten ▪ Afhaken van bedrijven van zuiveringsinstallaties ▪ Vertraging in de bouw van innovatieve installaties ▪ Plannen van derden worden onvoldoende beoordeeld op de watertoets 			
<u>Eenheid Bestuur en Organisatie</u>	2.188	1.118	1.070
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niet voldoen aan wet- en regelgeving bij (Europese) aanbestedingen³ ▪ Arbeidsconflict met een vertrekregeling als gevolg³ ▪ Niet kunnen voldoen aan betalingsverplichtingen met financiering tegen ongunstige tarieven als gevolg ▪ Te lage raming van het inflatiepercentage³ ▪ Garantstelling voor lening van verbonden partij wordt aangesproken ▪ Te hoge raming van de bate aan geactiveerde lasten³ ▪ Te lage raming van sociale lasten en pensioenlasten³ 			
Totaal gewogen financiële risico's	6.115	3.837	2.278

³ Deze risico's zijn weliswaar geïnventariseerd binnen de eenheid Bestuur en organisatie maar hebben een concernbrede werking.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen betreft een ratio waarbij de totale weerstandscapaciteit (van k€ 10.157) gerelateerd wordt aan het totaal aan gewogen financiële risico's (van k€ 6.115). Dit resulteert op totaal-niveau in een ratio van 1,7. Bij het onderscheid naar de beide kostendragers is het weerstandsvermogen voor watersysteembeheer: 1,4 en voor zuiveringsbeheer: 2,0.

Tabel 34: Weerstandsvermogen

Totaal

Weerstandsvermogen (bedragen in k€)	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Vershil
Weerstandscapaciteit	12.376	10.157	10.157	-
Gewogen financiële risico's	6.897	6.897	6.115	-782
Ratio	1,8	1,5	1,7	0,2

Watersysteembeheer

Weerstandsvermogen (bedragen in k€)	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Vershil
Weerstandscapaciteit	6.634	5.524	5.524	0
Gewogen financiële risico's	3.883	3.883	3.837	-46
Ratio	1,7	1,4	1,4	0,0

Zuiveringsbeheer

Weerstandsvermogen (bedragen in k€)	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Vershil
Weerstandscapaciteit	5.742	4.633	4.633	0
Gewogen financiële risico's	3.014	3.014	2.278	-736
Ratio	1,9	1,5	2,0	0,5

Beleid weerstandscapaciteit en risico's

Voor de beoordeling van de uitkomst van dit kengetal voor het weerstandsvermogen wordt veelal gebruik gemaakt van de volgende waarderingstabel. Deze is ontwikkeld in een samenwerking tussen het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement en de Universiteit Twente.
voor watersysteembeheer: 1,4 en voor zuiveringsbeheer: 2,0.

Tabel 35: Waarderingstabel

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 - 2	Ruim voldoende
C	1 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

In de beleidsnotitie 'Reserves en voorzieningen, waterschap Vechtstromen' is de norm voor de ratio van het weerstandsvermogen voor waterschap Vechtstromen gesteld op tussen de 1,0 en 1,4 (100% tot 140% van de geïnterpreteerde financiële risico's). Op basis van deze ontwikkelde normtabel is een ratio van 1,7 te kwalificeren als "ruim voldoende".

3.6 Financiering

Algemeen

Zowel de Nederlandse economie als de Europese economie vertoonden in 2014 een voorzichtig licht herstel met een relatief lage inflatie en een zwakke monetaire en kredietgroei. Internationaal gezien, met name in de Verenigde Staten, was een geleidelijke aantrekkende economische groei te bespeuren. Met name de lage inflatie heeft er toe geleid dat de Europese Centrale Bank in 2014 stimuleringsmaatregelen heeft genomen. Dit heeft geleid tot rentedalingen op de geld- en kapitaalmarkten naar historisch lage niveaus. Voor waterschap Vechtstromen is dit reden om in 2015 over te gaan tot een herstructurering van de langlopende leningenportefeuille.

Schatkistbankieren

In 2014 zijn geen liquide middelen afgedragen aan de Nederlandse schatkist in verband met de wettelijke verplichting tot schatkistbankieren. Er zijn geen tijdelijke overgebleven liquide middelen in dit jaar aanwezig geweest. Afdrachten hebben dus niet plaatsgevonden.

Rentebeheer

Rente op de geldmarkt (leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar)

De rente voor kasgeldleningen met een looptijd van één maand is in 2014 op een laag niveau gebleven. Het waterschap heeft in 2014 vijf kasgeldleningen afgesloten voor een totaalbedrag van M€ 55. Het gewogen gemiddelde rentepercentage bedraagt hierbij 0,22% (met een gemiddelde looptijd van 21 dagen). Dit betaalde rentepercentage 2014 is iets hoger uitgevallen dan het in de BVR 2014 geraamde rentepercentage van 0,14%.

Rente op de kapitaalmarkt (leningen met een looptijd langer dan 1 jaar)

De rente voor langlopende geldleningen is in 2014 aanzienlijk gedaald. Uitgaande van een lineaire langlopende geldlening met een looptijd van tien jaar is de rente in 2014 in de loop van het jaar gedaald naar 0,96% per eind december 2014. Er zijn in 2014 drie langlopende vaste geldleningen afgesloten voor een totaalbedrag van M€ 65. Dit is gelijk aan hetgeen in de BVR 2014 is gemeld.

Tabel 36: Afgesloten vaste geldleningen

Contract-datum	Bedrag lening	Rente-percentage	Looptijd	Stortings-datum	Reden financiering
7-1-2014	M€ 15	2,720%	10 jaar, fixe	06-01-2014	Voorziening in kapitaalbehoefte
14-2-2014	M€ 35	2,695%	20 jaar lineair	14-02-2014	Voorziening in kapitaalbehoefte
30-4-2014	M€ 15	1,729%	10 jaar lineair	29-04-2014	Voorziening in kapitaalbehoefte
Totaal	M€ 65				
Kader AB	M€ 116				

Het financieringskader 2014 van M€ 116 is voor M€ 65 benut via het afsluiten van de bovengenoemde langlopende geldleningen. Doordat minder is geïnvesteerd in 2014 dan geraamd en zo optimaal mogelijk is gefinancierd met kortlopend geld, is het restant van het financieringskader 2014 niet benut.

Rentepercentages

In de onderstaande tabel zijn de verschillende rentepercentages 2014 weergegeven. Voor de geldmarktrente is de kasgeldlening als uitgangspunt gebruikt. Voor de kapitaalmarktrente is bij de begroting een fixe- en bij de BVR 2014 en jaarverslag 2014 een lineaire langlopende lening als uitgangspunt gebruikt. Deze wijziging is toegepast omdat wij vooral lineaire geldleningen aantrekken.

Tabel 37: Renteontwikkeling 2014

Renteontwikkeling	B 2014	BVR 2014	JV 2014
Geldmarktrente	0,40%	0,14%	0,22%
Kapitaalmarktrente	3,40%	1,25%	0,96%
Renteomslagpercentage	3,10%	3,12%	3,11%

Het bij de BVR 2014 geraamde renteomslagpercentage van 3,12% is per eind december 2014 definitief uitgekomen op 3,11%.

Risicobeheer

Het renterisico wordt mede beheerst door de hantering van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

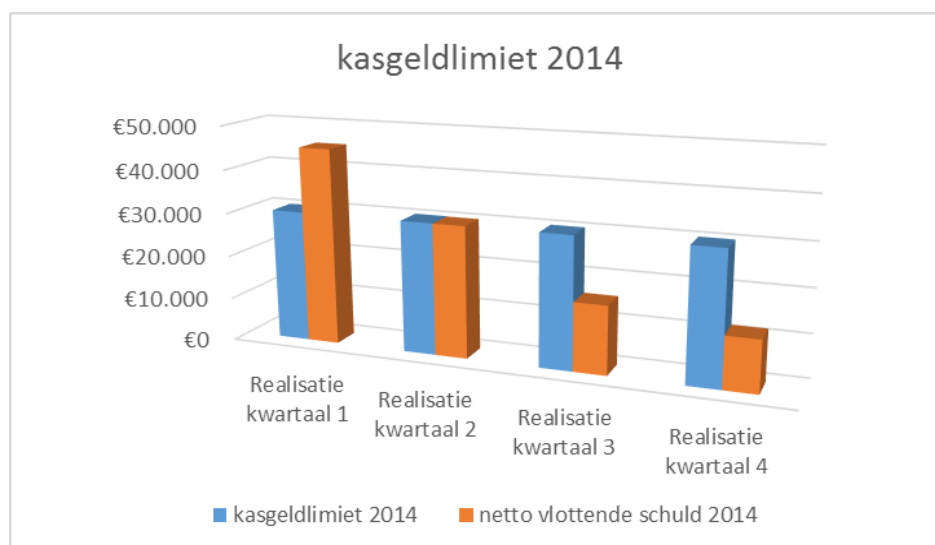
Kasgeldlimiet

Deze wettelijke limiet houdt in dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet niet mag overschrijden. De limiet beoogt fluctuaties in de rentelasten over de jaren heen te beheersen met betrekking tot de netto vlottende schuld. De kasgeldlimiet wordt bepaald door het wettelijke vastgestelde percentage van 23% te vermenigvuldigen met de vastgestelde jaargroting 2014 (ter grootte van M€ 131,6). De kasgeldlimiet van M€ 30,3 is in 2014 uitsluitend in het 1^e kwartaal overschreden met M€ 14,9. Deze overschrijding is met name veroorzaakt door het niet tijdig afdragen van belastinggelden door belastingkantoor GBLT. Nadien zijn de contacten met GBLT intensiever geworden en is dit probleem niet meer voorgekomen. In het 2^e t/m 4^e kwartaal is de kasgeldlimiet niet overschreden.

Tabel 38: Ontwikkeling kasgeldlimiet 2014

	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
Gemiddelde vlottende schuld	M€ 45,2	M€ 30,3	M€ 15,7	M€ 11,9
Gemiddelde vlottende middelen	M€ 0 +	M€ 0 +	M€ 0 +	M€ 0 +
Gemiddelde netto vlottende schuld *)	M€ 45,2	M€ 30,3	M€ 15,7	M€ 11,9
Kasgeldlimiet	M€ 30,3	M€ 30,3	M€ 30,3	M€ 30,3
Overschrijding kasgeldlimiet	M€ -14,9			
Ruimte onder kasgeldlimiet		M€ 0	M€ 14,6	M€ 18,4

*) Peildatum is de eerste dag van de maand.

Renterisiconorm

Deze wettelijke norm schrijft voor welk bedrag maximaal per jaar mag worden afgelost c.q. mag worden herzien aan rente met betrekking tot de vaste schuld. De norm wordt jaarlijks bepaald door het wettelijke vastgestelde percentage van 30% te vermenigvuldigen met de vastgestelde jaargroting 2014 (ter grootte van M€ 131,6). Het doel van de norm is de beheersing van de fluctuaties in rentelasten over de jaren heen met betrekking tot de vaste schuld. De renterisiconorm van het waterschap bedraagt in 2014 M€ 39,5. De betaalde aflossingsbedragen in 2014 bedroegen M€ 33,2. De norm is in 2014 dus niet overschreden.

Tabel 4: Renterisico met betrekking tot de vaste schuld over de jaren 2014 tot en met 2017

Variabelen (in k€)	JV 2014	B 2015	2016	2017
Renteherzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	33.160	34.673	33.636	32.756
Renterisiconorm	39.500	37.800	37.800	37.800
Renterisiconorm-ruimte	6.340	3.127	4.164	5.044

Valutarisico

Het waterschap heeft in 2014 geen geldleningen afgesloten waarbij valutarisico's worden gelopen.

3.7 Verbonden partijen

Deze paragraaf beschrijft de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting. Daarnaast geven we aan hoe we in 2014 invulling gaven aan de beleidsvoornemens rondom de verbonden partijen.

Met 'verbonden partijen' worden privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties bedoeld, waarin het waterschap een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan vertegenwoordiging in het bestuur of het hebben van een stemrecht. Financieel belang is wanneer het waterschap middelen ter beschikking heeft gesteld en die mogelijk verliest in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op het waterschap kunnen worden verhaald. Waterschap Vechtstromen heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen waaronder gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen.

Tabel 39: Financieel belang verbonden partijen

Verbonden partijen (bedragen in k€)	Deelnamepercentage (afgerond)	Bijdragen B 2014	Bijdrage JV 2014
Unie van Waterschappen	5%	445	445
STOWA	n.v.t.	407	376
Het Waterschapshuis	4%	765	665
Nederlandse Waterschapsbank NV	13%	0	0
Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn	20%	4.270	3.202
Nieuwater BV	50%	0	0
NV Slibverwerking Noord Brabant	13%	3.311	3.337
Aqualysis (waterschapslaboratorium Rijn Oost)	32%	1.884	1.718
Stichting bodembeheer Schoonebeek	n.v.t.	0	0
Totaal		11.082	9.743

Unie van Waterschappen (UvW)

De UvW behartigt op nationaal en internationaal niveau de belangen van de waterschappen voor een goede waterstaatsverzorging binnen het waterschapsbestel. De UvW treedt namens de waterschappen op als vertegenwoordiger naar het Parlement, de Rijksoverheid en organisaties als het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG). In de ledenvergadering hebben de voorzitters van de waterschappen zitting.

Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA)

De STOWA is het kenniscentrum van regionale waterbeheerders in Nederland. STOWA ontwikkelt, verzamelt en implementeert kennis die nodig is om de opgaven waar de waterbeheerders voor staan, goed uit te voeren. Denk aan afvalwaterzuivering, klimaatadaptatie, het halen van chemische en ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen en veilige regionale waterkeringen. De kennis kan liggen op toegepast technisch, natuurwetenschappelijk, bestuurlijk-juridisch en sociaalwetenschappelijk gebied. De leden van het bestuur van de STOWA worden benoemd uit de in de stichting deelnemende organisaties. Het doel dat STOWA nastreeft, is het samen met regionale waterbeheerders definiëren van hun kennisbehoeften op het gebied van waterbeheer, ontwikkelen van de benodigde kennis en deze ter beschikking te stellen. STOWA heeft in 2014 een nieuwe strategienota vastgesteld.

Het Waterschapshuis (HWH)

HWH is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor waterschappen op het gebied van Informatie en Communicatie Technologie (ICT). HWH heeft als doel het bevorderen van samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen en de andere overheden. Het streven is gericht op een kostenbesparing op de ICT-uitgaven. In 2013 is een onderzoek gestart naar een doelmatiger en kleiner HWH. Dit onderzoek heeft in 2014 geleid tot voorstellen voor een Waterschapshuis 2.0 (HWH2.0). Het Algemeen bestuur Gemeenschappelijke Regeling HWH heeft op 25 april 2014 een uitgewerkte nieuwe koers voor HWH vastgesteld. Onderdeel van die koers is het creëren van een juridisch kader waarbinnen HWH opdrachten kan uitvoeren, waarbij de risico's die met de uitvoering zijn verbonden alleen berusten bij de opdrachtgevers van die opdrachten. De nieuwe koers van HWH2.0 moet leiden tot een HWH dat beter tegemoet komt aan de vraag van de waterschappen. Daarnaast moet de transitie naar HWH2.0 ook leiden tot een kwaliteitsimpuls en een cultuuromslag. HWH2.0 bestaat uit een beperkte vaste kern met eigen medewerkers en daarnaast uit een flexibele schil waarin medewerkers van de betrokken waterschappen een belangrijke rol gaan spelen. Op deze wijze is HWH flexibel en kan meebewegen met de toekomstige behoefte en opdrachten van de waterschappen. De transitie naar HWH2.0 was eind 2014 nog volop aan de gang en zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2015 worden afgerond.

Nederlandse Waterschapsbank

De hoofddoelstelling van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) is het zo goed en goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse publieke sector. Aandeelhouders van de NWB zijn de waterschappen, provincies en het rijk. Waterschap Vechtstromen is na het Rijk de grootste aandeelhouder van de NWB. In 2014 heeft de NWB voor het eerst een Green Bond (Waterobligatie) uitgegeven met een omvang van 500 miljoen euro. De financiering wordt alleen aangewend voor duurzame investeringsprojecten van waterschappen. Ook zijn de NWB en de Nederlandse Investeringsbank (EIB) in 2014 gaan samenwerken door samen op te trekken bij het verstrekken van lange termijn financiering aan de publieke sector. De NWB is in 2014 als significante bank onder het directe toezicht van de Europese Centrale bank gekomen. In verband met de kapitaaleisen onder Bazel III heeft de NWB besloten tot een maximale reservering van de jaarlijkse nettowinst. Op grond van de aangekondigde minimale eis per 1 januari 2018 van 3% zal geen dividend worden uitgekeerd tot de NWB aan de minimumeis voldoet. De nettowinst over 2014 zal daarom in zijn geheel worden toegevoegd aan de algemene reserves. Ook met betrekking tot het jaar 2015 is geen dividendumkering te verwachten.

GBLT

De gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn (GBLT) verzorgt het heffen en innen van belastingen voor zes waterschappen en vier gemeenten. In 2014 is GBLT verder gegaan met de ontwikkeling van de organisatie. In 2014 zijn de aanslagen voor het eerst gespreid en gecombineerd opgelegd. Eind 2014 is de vestiging Harderwijk gesloten en is er één centraal kantoor in Zwolle. In 2014 is de organisatie steeds meer naar buiten getreden als GBLT, waarbij de namen Lococensus en Tricijn naar de achtergrond zijn verdwenen. GBLT heeft het boekjaar afgesloten met een negatief exploitatieresultaat van k€ 782. Het aandeel van Vechtstromen in dit resultaat is k€ 218 negatief.

NieuWater BV

NieuWater BV komt voort uit de wens van de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) en waterschap Vechtstromen om innovatief samen te werken in de waterketen. NieuWater levert sinds 2010 ultrapuurwater volgens een leveringscontract aan de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM). De NAM verwarmt het ultrapuurwater tot stoom ten behoeve van de oliewinning in olieveld Schoonebeek.

Vanuit de beide moederorganisaties wordt personeel gedetacheerd bij NieuWater BV. Jaarlijks wordt dividend uitgekeerd aan de moederorganisaties. Het resultaat van NieuWater was in 2013 k€ 1.030. Dit bedrag is in 2014 volledig als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders. Dit betekent dat Vechtstromen een bedrag van k€ 515 dividend heeft ontvangen in 2014.

Voor de bouw van de puurwaterfabriek heeft NieuWater BV een langlopende geldlening aangetrokken, waarvoor beide moederorganisaties (de WMD en het waterschap) garant staan. De langjarige garantstelling loopt gelijk op met het langdurige contract dat Vechtstromen heeft met de NAM en deze constructie zorgt ervoor dat Vechtstromen geen onnodig risico loopt.

NieuWater heeft ambitie om te groeien, om onafhankelijk van de moederorganisaties te kunnen opereren.

NV Slibverwerking Noord Brabant

Per 1 januari 2014 is het aandeelhouderschap van waterschap Regge en Dinkel in SNB overgegaan op waterschap Vechtstromen. Tot 1 januari 2015 liep nog een contract met de Groep Midden-Betuwe (GMB) voor de eindverwerking van het zuiveringsslib uit het Noordelijk Vechtstromengebied. SNB is in 2014 verder gegaan met het inregelen van de nieuwe afvalwaterzuiveringsinstallatie en er zijn hogedruk stoomketels en een stoomturbine geplaatst (energie-optimalisatie), waardoor de slibverbrandingsinstallatie (SVI) nagenoeg energieneutraal kan functioneren. In 2014 heeft SNB een deel van slib elders laten verwerken vanwege de vervanging van twee stoomketels en een reparatie aan een verbrandingsoven. Hierdoor en door de gecombineerde eindverwerking bij SNB en GMB leverde Vechtstromen in 2014 8% minder slib aan bij SNB dan begroot. De slibverwerkingsactiviteiten van SNB sluiten in 2014 met een negatief resultaat van ongeveer M€ 2. Bijna M€ 1,5 hiervan komt voor rekening van externe verwerkingskosten als gevolg van het energie-optimalisatietraject. Het negatieve resultaat wordt grotendeels gedekt uit de reserves.

SNB is in het verleden enkele fiscale en financiële transacties aangegaan. Vechtstromen is gevrijwaard van enige aansprakelijkheid of schade in verband met deze transacties, waardoor het waterschap geen risico loopt. De negatieve marktwaarde van één van de transacties, de Switch Transaction, is in 2014 gehalveerd als gevolg van een afnemend risico op deze transactie.

Aqualysis (waterschapslaboratorium Rijn Oost)

Het waterschapslaboratorium Aqualysis is een gemeenschappelijke regeling, die op 1 januari 2014 van start is gegaan. De dienstverlening door Aqualysis wordt door de organisatie als positief ervaren. In de praktijk was er nauwelijks sprake van een merkbare overgang naar de nieuwe fusie-organisatie Aqualysis. De aangeboden monsters worden op tijd verwerkt en de analyseresultaten worden conform de dienstverleningsovereenkomst teruggekoppeld. Aqualysis heeft de afgelopen periode laten zien actief te mee te denken aan de optimalisatie van het proces tussen het waterschap Vechtstromen en het laboratorium. De vraag van Vechtstromen aan Aqualysis is overall ruim 10% achtergebleven bij de oorspronkelijke prognose. Er is door Aqualysis goed gestuurd op de kosten. Alles bij elkaar maakt dat de totale kosten van Aqualysis binnen het geraamde budget van Vechtstromen blijven.

De werkzaamheden vonden zowel plaats in Zwolle als ook nog in Almelo. Op 1 januari 2015 is het transitieproces van Almelo naar Zwolle afgerond en alle werkzaamheden worden volledig in Zwolle verricht. De samenwerking tussen de waterschappen is een punt van aandacht en tevens een financieel risico. Een lagere meetvraag van een van de waterschappen, en daarmee een gewijzigde opdracht richting Aqualysis, heeft effect op de uitgangspunten zoals benoemd in het bedrijfsplan en zorgt voor hogere kosten voor alle andere deelnemers. Daarom is via een zienswijze aan Aqualysis gevraagd om in beeld te brengen wat de actuele uitgangspunten zijn voor toekomstige begrotingen. De nieuwe uitgangspunten zullen bestuurlijk in de loop van 2015 worden vastgesteld.

Stichting bodembeheer Schoonebeek

Zuidoost-Drenthe kende in het verleden een groot aantal sloten en vaarten (ook wel wijken genoemd), die zijn ontstaan door de vervening van dit gebied. Deze wijken zijn na de verveningsperiode gedempt. In een aantal daarvan is bodemverontreiniging ontstaan omdat ze ten dele zijn volgestort met verontreinigende stoffen. Dat was de aanleiding voor het sluiten van het Convenant Gedempte Wijken. Daarbij hebben de deelnemende grondeigenaren en het bevoegd gezag een vrijwaring gekregen voor de financiële en juridische gevolgen van de verontreiniging in ruil voor een financiële bijdrage ten behoeve van het beheer en eventuele sanering van de wijken. Deze vrijwaring geldt ook voor de opvolgende eigenaren.

Er is een financieel risico dat de fondsen niet meer toereikend zijn als gevolg van tegenvallende rente-inkomsten. Het is dus van belang de toereikendheid van de fondsen periodiek te toetsen. In de jaarrekeningen 2012 en 2013 van de Stichting zijn de lagere rente-inkomsten tot nu toe ondervangen door te verwachten onderschrijdingen op de sanering van een aantal afvoerkanalen. Er is geen directe verplichting voor het waterschap tot het aanvullen van het vermogen van de Stichting wanneer dit ontoereikend zou zijn voor het uitvoeren van de doelen van de Stichting en het Convenant. Wel zou een moreel bestuurlijk appel kunnen worden gedaan om bij te springen bij eventuele tekorten. Een beslissing om al dan niet te voldoen aan een dergelijk verzoek vindt plaats op basis van een eigen bestuurlijke afweging, zonder juridische verplichting. De Stichting heeft een raad van toezicht. In deze raad zijn vertegenwoordigd de gemeente Emmen (mede namens de gemeente Coevorden), de provincie Drenthe, waterschap Vechtstromen en de gemeenschappelijke eigenaren.

3.8 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering omvat het geheel van interne activiteiten die ondersteunend zijn aan de primaire activiteiten (kerntaken) van het waterschap. Hiervoor is het dagelijks bestuur beleidsvormend. Voor de ontwikkelingen in 2014 rondom de bedrijfsvoering wordt verwezen naar paragraaf 2.3 Besturen en Organiseren.

3.9 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het totaal van de inkomsten minus de uitgaven van de Rijksoverheid, sociale fondsen en decentrale overheden. In het zogeheten Stabiliteits- en Groeipact is per EU-lidstaat een EMU-tekort afgesproken van maximaal 3% van het bruto binnenlands product. In het Financieel Akkoord is bepaald dat decentrale overheden in 2014 en 2015 een ruimte van maximaal 0,5% van het EMU-tekort mogen invullen. Het aandeel van de waterschappen hierin betreft voor 2014: 0,07%. Deze ruimte is nader verdeeld over de waterschappen tot individuele referentiewaarden. De referentiewaarde van waterschap Vechtstromen bedraagt M€ 20,6.

Uit onderstaande tabel blijkt voor Vechtstromen een EMU-tekort van M€ 17,2. Hiermee blijft waterschap Vechtstromen in 2014 onder de toegestane referentiewaarde. Ten opzichte van de BVR 2014 is het EMU-tekort gedaald met M€ 4,5. De belangrijkste verklaring hiervoor is het positieve rekeningresultaat 2014. In onderstaande tabel is af te lezen hoe deze daling verder tot stand is gekomen.

Tabel 40: EMU-saldo

Omschrijving	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Vershil
Bedragen x € 1.000				
<u>EMU-exploitatiesaldo</u>				
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-9.799	-8.468	-3.258	5.210
<u>Invloed investeringen</u>				
Bruto-investeringsuitgaven (incl. geactiveerde lasten)	-51.285	-44.014	-48.265	-4.252
Investeringsubsidies (incl. afbreukrisico's)	2.487	4.557	6.738	2.181
Afschrijvingen	27.780	25.985	26.002	17
<u>Invloed voorzieningen</u>				
Toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	400	1.029	2.999	1.970
Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-761	-761	-1.330	-569
Harmonisatiebeginbalans t.g.v. voorzieningen (zie hoofdstuk 5)	0	0	787	787
<u>Invloed reserves</u>				
Harmonisatie beginbalans t.l.v. reserves (zie hoofdstuk 5)	0	0	-872	-872
Totaal	-31.178	-21.672	-17.199	4.473

3.10 Topinkomens

Voor de verantwoording over de topinkomens wordt verwezen naar § 5.2.5 van de jaarrekening 2014.

Jaarrekening 2014

4. Exploitatierkening 2014

4.1 Exploitatierkening naar programma's

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de gerealiseerde netto-lasten van de programma's zoals deze zijn opgenomen in de programmaverantwoording. In het Waterschapsbesluit en de ministeriële Regeling BBVW is voorgeschreven dat niet alleen de begrote en gerealiseerde bedragen over het jaar 2014 dienen te worden vermeld, maar ook het gerealiseerde bedrag van het vorige begrotingsjaar. Aangezien de bedragen uit de jaarrekeningen 2013 van de beide rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen onderling qua presentatie afwijken en niet vergelijkbaar zijn, is er in deze eerste jaarrekening van afgezien om de bedragen uit het boekjaar 2013 op te nemen.

Tabel 41: Exploitatierkening naar programma's

Lasten	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Vershil BVR 2014 JV 2014
<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
Watersysteem	46.733	44.520	44.176	344
Waterketen	43.637	43.671	40.204	3.467
Besturen en Organiseren	23.150	22.606	21.289	1.317
Totaal netto-lasten	113.520	110.797	105.669	5.128
Oninbaar systeem-zuiveringsheffing	244	244	761	-517
Geactiveerde lasten	8.022	8.082	7.040	1.042
Overige baten	4.718	3.942	3.856	86
Onttrekkingen/dotaties reserves binnen programma's	3.123	4.971	4.971	0
Totaal lasten	129.627	128.036	122.296	5.740
Toevoegingen reserves	2.001	5.229	5.229	0
Totaal bruto-lasten	131.628	133.265	127.525	5.740

Baten	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Vershil BVR 2014 JV 2014
<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
Financiële baten	1.484	1.489	1.506	17
Waterschapsbelastingen (inclusief oninbaar)	105.359	105.812	105.874	64
Onttrekkingen uit bestemmingsreserves	8.226	8.226	8.226	0
Toevoegingen aan bestemmingsreserves	-1.551	-4.729	-4.729	0
Totaal netto-baten	113.520	110.797	110.879	82

Totaal Resultaat	0	0	5.210	5.210
-------------------------	----------	----------	--------------	--------------

4.2 Exploitatierkening naar kostendragers

In het Waterschapsbesluit is voorgeschreven dat de exploitatierkening onder meer dient te worden gepresenteerd naar kostendragers. Voor Vechtstromen gelden als kostendragers 'watersysteembeheer' en 'zuiveringsbeheer'. Omdat de netto-kosten van het waterschap via de opbrengsten van belastingheffing worden gedekt, dienen de netto-kosten aan deze beide kostendragers te worden toegerekend.

Tabel 42: Exploitatierkening naar kostendragers

Kostendrager 'Watersysteembeheer' (bedragen x € 1.000)	B2014	BVR 2014	JV2014
Netto lasten	58.399	55.709	53.849
Financiële baten	-764	-797	-840
Waterschapsbelastingen opbrengsten	-54.850	-55.305	-55.188
Onttrekkingen uit bestemmingsreserves	-3.120	-3.120	-3.120
Toevoegingen aan bestemmingsreserves	335	3.513	3.513
Resultaat na bestemming (- is voordelig)	0	0	-1.787
Toevoegen aan algemene reserve			248
Toevoegen aan bestemmingsreserve projecten			176
Toevoegen aan bestemmingsreserve overlopende verplichtingen (programma 1)			40
Toevoegen aan bestemmingsreserve Vecht			48
Toevoegen aan bestemmingsreserve transitie			366
Toevoegen aan bestemmingsreserve overlopende verplichtingen (programma 3)			200
Onttrekking aan bestemmingsreserve tariefsegalisatie (voorziening natuur)			-825
Toevoegen aan bestemmingsreserve tariefsegalisatie			1.534
Saldo na bestemmingsvoorstel			0

Kostendrager 'Zuiveringsbeheer' (bedragen x € 1.000)	B2014	BVR 2014	JV2014
Netto lasten	55.120	55.091	51.820
Financiële baten	-720	-692	-665
Waterschapsbelastingen opbrengsten	-50.509	-50.509	-50.687
Onttrekkingen uit bestemmingsreserves	-5.106	-5.106	-5.106
Toevoegingen aan bestemmingsreserves	1.216	1.216	1.216
Resultaat na bestemming (- is voordelig)	0	0	-3.423
Toevoegen aan algemene reserve			1.000
Toevoegen aan bestemmingsreserve transitie			366
Toevoegen aan bestemmingsreserve overlopende verplichtingen (programma 3)			200
Toevoegen aan bestemmingsreserve tariefsegalisatie			1.857
Saldo na bestemmingsvoorstel			0

4.3 Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstensoorten

In het volgende hoofdstuk wordt de exploitatierkening gepresenteerd naar de verschillende kostensoorten en opbrengstensoorten. Per kosten- en opbrengstensoort is het voor- of nadeel ten opzichte van de gewijzigde begroting na BVR, nader toegelicht.

Tabel 43: Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstensoorten

(bedragen x € 1.000)	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Vershil BVR 2014 JV 2014
Rente en afschrijvingen	42.007	39.683	39.781	-97
Personeelslasten	39.593	37.397	35.848	1.548
Goederen en diensten van derden	45.412	46.917	40.506	6.411
Bijdragen aan derden	1.462	2.498	2.663	-165
Toevoeging aan voorzieningen	400	1.029	3.498	-2.469
Onvoorzien	753	512	0	512
Totaal lasten	129.627	128.036	122.296	5.740
Toevoegingen aan reserves conform AB-besluiten	2.001	5.229	5.229	0
Totaal bruto-lasten	131.628	133.265	127.525	5.740

(bedragen x € 1.000)	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Vershil BVR 2014 JV 2014
Financiële baten	1.955	2.010	2.040	30
Personeelsbaten	429	429	347	-82
Goederen en diensten aan derden	813	805	868	63
Bijdragen van derden	3.007	2.184	2.052	-132
Waterschapsbelastingen	105.603	106.058	106.636	579
Onttrekkingen aan voorzieningen	0	0	55	55
Geactiveerde lasten	8.022	8.082	7.040	-1.042
Totaal baten	119.829	119.568	119.039	-529
Onttrekkingen uit bestemmingsreserves conform AB-besluiten	11.799	13.697	13.697	0
Totaal bruto-baten (inclusief mutaties bestemmingsreserves)	131.628	133.265	132.736	-529
Totaal resultaat			5.210	5.210

4.3.1 Toelichting exploitatierekening naar kostensoorten (lasten)

Rente en afschrijvingen (nadeel k€ 97)

Het nadeel op rente en afschrijvingen ontstaat, met name doordat de rentelasten iets hoger zijn dan geraamd.

Personeelslasten (voordeel k€ 1.548)

Het voordeel op de personeelslasten is als volgt opgebouwd:

- De salarissen en sociale lasten laten een positief resultaat zien van k€ 401. Dit wordt voor de helft veroorzaakt doordat er in de begroting rekening was gehouden met een salarisstijging, die niet heeft plaatsgevonden in 2014. De andere helft is het gevolg van vacatureruimte.
- Het voordeel op de overige personeelslasten van k€ 556 wordt met name veroorzaakt doordat de budgetten voor onder andere opleidingen en werving en selectie niet volledig benut zijn in 2014.
- Het voordeel op personeel derden van k€ 592 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in 2014 een deel van de niet ingevulde vacatureruimte incidenteel is omgezet naar budget voor inhuur derden. Hierdoor is er een onderbesteding ontstaan op dit budget.

Goederen diensten derden (voordeel k€ 6.411)

In het eerste jaar na de fusie is er veel aandacht geweest voor het harmoniseren van processen en beleid. Deze interne focus op het opnieuw organiseren van de werkzaamheden en het gelijktijdig kritisch kijken naar de uitgaven heeft geleid tot meer terughoudendheid bij het doen van uitgaven. Hierdoor ontstaat er een onderbesteding op de goederen diensten van derden. Het voordeel op goederen en diensten derden is als volgt opgebouwd:

Tabel 44: Specificatie goederen diensten derden

(bedragen x € 1.000)	Vershil
Voordeel op verbruiksgoederen: Dit betreft een voordeel op o.a. representatiekosten, kantoorartikelen en reprovkosten, chemicaliën en inventaris.	726
Voordeel op energiekosten: Dit betreft een voordeel op elektraverbruik op de zuiveringen.	563
Voordeel op onderhoudskosten: Dit betreft een nadeel op onderhoud groen, alsmede voordelen op civiel onderhoud, onderhoudswerkzaamheden derden en leveringen.	1.019
Voordeel op Verzekeringen: Dit betreft een te hoge raming op overige verzekeringen.	165
Voordeel op overige dienstverlening: Dit betreft lagere bestedingen met name op: advies / onderzoekskosten, laboratoriumkosten, transitiekosten, bedrijfsafvalverwerking, storkosten maaisel en zandafvoer.	3.938
Totaal	6.411

Bijdragen aan derden (nadeel k€ 164)

Het nadeel op bijdragen aan derden ontstaat door enerzijds een overschot op het grensoverschrijdend afvalwater en een tekort op de kosten voor de waterinlaat. De nagekomen kosten inzake waterinlaat uit 2013 bleken hoger dan waarmee rekening was gehouden in de jaarrekening 2013 van één van de rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen.

Toevoegingen aan voorzieningen (nadeel k€ 2.469)

Het nadeel op de toevoeging aan de voorziening wordt veroorzaakt door het op peil brengen van de noodzakelijke pensioen/wachtgeld voorziening van het bestuur, alsmede het vormen van noodzakelijke personeelsvoorzieningen als gevolg van de doorontwikkeling van Vechtstromen. Verder is er een extra toevoeging nodig gebleken aan de voorziening oninbare belastingdebiteuren en aan de nieuwe voorziening natuurterreinen (zie paragraaf 3.3).

Onderstaande tabel geeft de toevoegingen aan de voorzieningen weer in 2014.

Tabel 45: Specificatie toevoegingen voorzieningen

(bedragen x € 1.000)	B 2014	BVR 2014	JV 2014	Vershil
Voorziening pensioen / wachtgeld oud bestuurders	142	142	311	-169
Voorziening inactief personeel	14	14	0	14
Voorziening reorganisatie / soc. flankerend beleid		629	598	31
Voorziening doorontwikkeling			1.015	-1.015
Voorziening oninbaar	244	244	761	-517
Voorziening natuurterreinen			813	-813
Totaal	400	1.029	3.498	-2.469

Onvoorzien (voordeel k€ 512)

De mutaties onvoorzien zijn bestuurlijk vastgesteld bij de Bestuurlijke VoortgangsRapportage 2014. Na verwerking van deze besluitvorming resteert een voordeel van k€ 512.

Toevoegingen aan (bestemmings)reserves

De toevoegingen aan de (bestemmings)reserves zijn bestuurlijk vastgesteld tot met de Bestuurlijke VoortgangsRapportage 2014. In deze jaarrekening 2014 zijn deze toevoegingen gelijk aan de BVR 2014.

4.3.2 Toelichting exploitatierekening naar opbrengstsoorten (baten)

Financiële baten (voordeel k€ 30)

Het voordeel ontstaat door een hogere teruggave van dividendbelasting en hogere bespaarde rente.

Personeelsbaten (nadeel k€ 82)

Het nadeel ontstaat doordat er minder detacheringsofbrengsten zijn als gevolg van een te hoge raming op deze post. Verder zijn er minder wao-uitkeringen door een lager aantal langdurig zieke of zwangere medewerkers.

Goederen en diensten aan derden (voordeel k€ 63)

Het voordeel op goederen en diensten aan derden ontstaat door positieve resultaten op kleine grondverkoop en een hogere opbrengst op verhuur/pacht van gronden.

Bijdragen aan derden (nadeel k€ 132)

Het nadeel ontstaat doordat er minder opbrengsten zijn ontvangen inzake het grensoverschrijdende afvalwater dan geraamd.

Waterschapsbelastingen (voordeel k€ 578)

Een toelichting van de belastingopbrengsten is opgenomen in paragraaf 3.4 waterschapsbelastingen.

Onttrekkingen aan voorzieningen (voordeel k€ 55)

De voorzieningen zijn in het kader van de jaarrekening herrekend. Dit heeft geresulteerd in een vrijval van de voorziening inactief personeel.

Geactiveerde lasten (nadeel k€ 1.042)

Het nadeel op de geactiveerde lasten is opgebouwd uit twee posten. Enerzijds een nadeel op de geactiveerde rente van k€ 91. Anderzijds een nadeel op de geactiveerde uren van k€ 951.

- Het nadeel op de geactiveerde rente ontstaat doordat de werkelijke rentepercentages lager liggen dan het rente omslagpercentage waarmee gerekend wordt in de begroting. Hierdoor zijn de rentelasten lager en daarmee ook de rente die toegerekend wordt aan de balans.

- De geactiveerde uren laten een nadeel zien doordat er minder uren zijn besteed aan investeringsprojecten dan was geraamd bij de begroting. Vanwege de extra besparingsopgave zijn de netto-investeringen in het voorjaar van 2014 verlaagd. Daarnaast zijn in het begin van 2014 een aantal projecten tijdelijk stopgezet. Dit heeft ertoe geleid dat met name in het eerste kwartaal minder projecturen zijn gerealiseerd. Om deze reden zijn er minder personeelskosten toegerekend aan de balans, wat leidt tot een nadeel in de exploitatie.

Tabel 46: Specificatie geactiveerde lasten

Geactiveerde lasten	B 2014 (aantal uren)	B 2014 (in k€)	BVR 2014 (aantal uren)	BVR 2014 (in k€)	JV 2014 (aantal uren)	JV 2014 (in k€)	Vershil BVR 2014 JV 2014
Geactiveerde rente: Programma 1		1.407		1.453		1.391	62
Geactiveerde rente: Programma 2		556		471		445	26
Geactiveerde rente: Programma 3		97		78		74	4
Geactiveerde uren: Programma 1	52.233	3.899	53.493	3.993	43.917	3.288	705
Geactiveerde uren: Programma 2	31.969	2.063	32.340	2.087	25.130	1.841	246
Totaal	84.202	8.022	85.833	8.082	69.047	7.040	1.042

5. Balans

De openingsbalans per 1 januari 2014 is opgesteld op basis van de balansen per 31 december 2013 uit de vastgestelde jaarrekeningen van de beide rechtsvoorgangers waterschap Regge en Dinkel te Almelo en waterschap Velt en Vecht te Coevorden. Hierbij zijn onderlinge schulden en vorderingen geëlimineerd en zijn tevens zijn enkele harmonisaties doorgevoerd met betrekking tot de waardering en presentatie van activa en passiva.

Tabel 47: Balans

Bedragen x € 1.000	Balans 31 dec. 2013 V&V (1)	Balans 31 dec. 2013 WRD (2)	Harmonisaties 1 jan. 2014 V&V/WRD (3)	Beginbalans 1 jan. 2014 Vechtstromen (4=1+2+3)	Balans 31 dec. 2014 Vechtstromen (5)
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	12.691	22.283	4.376	39.350	43.781
Materiële vaste activa	90.647	246.990	-4.376	333.261	330.517
Onderhanden werk	18.341	29.083	0	47.424	60.637
Financiële vaste activa	1.579	11.855	86	13.520	12.472
Subtotaal vaste activa	123.258	310.211	86	433.555	447.407
Vlottende activa					
Voorraden	0	104	0	104	0
Kortlopende vorderingen	2.192	6.727	835	9.754	8.870
Overlopende activa	2.167	9.931	-2.111	9.987	15.120
Liquide middelen	13	3	0	16	139
Subtotaal vlottende activa	4.372	16.765	-1.276	19.861	24.129
Totaal activa	127.630	326.976	-1.190	453.416	471.536
Vaste passiva					
Algemene reserves	3.808	7.412	-872	10.348	9.400
Bestemmingsreserves tariefsegalisatie	8.662	9.633	0	18.295	15.563
Overige bestemmingsreserves	9.302	17.137	0	26.439	21.650
Nog te bestemmen resultaat	0	0	0	0	5.210
Voorzieningen	2.645	4.374	787	7.806	9.475
Langlopende schulden	77.130	231.810	0	308.940	343.884
Subtotaal vaste passiva	101.547	270.366	-85	371.828	405.182
Vlottende passiva					
Netto vlottende schulden (< 1 jaar)	21.251	43.878	864	65.993	47.540
Overlopende passiva	4.832	12.732	-1.969	15.595	18.814
Subtotaal vlottende passiva	26.083	56.610	-1.105	81.588	66.354
Totaal passiva	127.630	326.976	-1.190	453.416	471.536

5.1 Algemene toelichting op de balans per 31 december 2014

Wettelijke voorschriften

De balans en toelichting van de jaarrekening zijn opgesteld conform het Waterschapsbesluit (artikelen 4.36 t/m 4.62).

Waarderingsgrondslagen

De waardering van de activa en passiva is voor zover niet anders aangegeven, gebaseerd op de nominale waarde.

Het waterschap ontvangt verschillende subsidies van het Rijk en provincie voor de uitvoering van diverse projecten. De onderhavige projecten worden geactiveerd en afgeschreven in overeenstemming met het afschrijvingsbeleid. Afschrijving vindt plaats over netto-projectkosten. Bij initiële activering van projecten worden dan ook de netto-projectkosten geactiveerd, waarbij de verwachte subsidie direct in mindering wordt gebracht op het actief. De verwachte subsidieontvangst wordt als vordering opgenomen op de balans.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschaf- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschaf- of vervaardigingsprijs verminderd met ontvangen subsidies en afschrijvingen. Subsidies worden geactiveerd op het moment dat deze definitief zijn.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de activa worden ten laste van de rekening van lasten en baten gebracht over een periode die overeenkomt met de verwachte technische dan wel economische levensduur. De afschrijvingen worden berekend over de aanschaffingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies. Op investeringen welke plaatsvinden in de eerste zes maanden van het boekjaar wordt vanaf 1 juli van dat boekjaar afgeschreven. Investeringen welke plaats vinden in de tweede helft van het boekjaar worden met ingang van 1 januari van het daarop volgende boekjaar afgeschreven.

Het waterschap moet zich houden aan de verslaggevingsvoorschriften van de Bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW). De voorschriften hebben onder andere betrekking op het activeren van zaken. Het beleid van het dagelijks bestuur ten aanzien van het activeren, waarderen en afschrijven van uitgaven is weergegeven in de beleidsnotitie 'Beleidsnotitie activa' (versie november 2014). De in 2014 gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op een reële economische levensduur. In deze jaarrekening zijn vanwege de fusie tussen de rechtsvoorgangers waterschap Regge en Dinkel en waterschap Velt en Vecht enkele activa versneld afgeschreven in verband met het harmoniseren van afschrijvingstermijnen. Dit heeft geleid tot een extra afschrijvingslast van k€ 762 welke ook was begroot. De geharmoniseerde afschrijvingstermijnen zijn als volgt per categorie te onderscheiden:

Tabel 48: Afschrijvingstermijnen

Categorie	Voorbeelden	Afschrijvingstermijn (in jaren)
Immateriële vaste activa		
Onderzoek en ontwikkeling		0-5
Bijdragen aan derden	IBA's, riolering, afkoppelen	0-30
Overige immateriële vaste activa	verkiezingen	4
	HWBP	30
	sanering waterbodems	30
	overig	3-5
Materiële vaste activa		
Gronden en terreinen	gronden en gronden in erfpacht	0
	inrichting terreinen	10
Huisvesting	gebouwen	40
	telefoon, kantoormeubilair, veiligheidsvoorzieningen	3-10
	kantoor- en werkplaatsapparatuur	5
Vervoermiddelen	auto's	4-8
Grond-, weg en waterbouwkundige werken		
<i>Waterlopen (aanleg en verwerving)</i>	grond, retentiegebied, herinrichting (incl. meanders), beschoeiing van staal	30
	beschoeiing van hout	15
<i>Kunstwerken (bouw en verwerving)</i>	civieltechnisch	30
	werktuigbouwkundig	15
	elektromechanisch	10
	procesautomatisering (besturing)	7-10
	pompinstallatie	25
<i>Onderhoud waterlopen</i>	ondergrond werkplaatsen	40
	materieel	8
	inrichting baggerdepot	10
	baggeren hoofdwaterlopen en stedelijk water (vijvers en waterpartijen)	30
	baggeren kleine waterlopen en waterlopen in stedelijk gebied	15
	groot onderhoud	5-15
<i>Transportstelsels</i>	civieltechnisch, persleidingen	30
	werktuigbouwkundig	15
	elektromechanisch	10
	procesautomatisering (besturing)	7-10
<i>RWZI en slibverwerking</i>	civieltechnisch	30
	werktuigbouwkundig	15
	elektromechanisch	10
	procesautomatisering (besturing)	7-10
Overige materiële vaste activa	legger en beheerregister waterlopen en kunstwerken	10
	bemonstering en analyse	5
	ICT (hard- en software)	3-5

Vaste activa in onderhanden werk

De onderhanden werken (investeringen die nog niet zijn afgerond en waarop nog niet wordt afgeschreven) worden gewaardeerd tegen de aanschaf- of vervaardigingsprijs verminderd met ontvangen subsidies.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kost- of verkrijgingsprijs of tegen de marktwaarde als deze (duurzaam) lager is dan de kost- of verkrijgingsprijs. Uitzondering hierop is de deelneming in de NWB. Deze deelneming is gewaardeerd tegen 200% van de nominale waarde van de verkregen aandelen.

Vorraden

Vorraden grondstoffen, hulpmaterialen etc. zijn gewaardeerd tegen de laatst in rekening gebrachte inkoopprijs c.q. vervaardigingprijs of tegen de marktwaarde als deze lager is dan de inkoop- of vervaardigingsprijs. Met ingang van het boekjaar 2014 worden de aankopen die voorheen als voorraadgoederen geadministreerd werden bij één van de rechtsvoorgangers van waterschap Vechtstromen rechtstreeks ten laste van het rekeningresultaat gebracht.

Kortlopende vorderingen

De kortlopende vorderingen en de overlopende activa maken deel uit van de vlottende activa. Onder de kortlopende vorderingen worden de vorderingen op belastingdebiteuren, vorderingen als gevolg van subsidies en bijdragen en overige vorderingen opgenomen.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit nog te ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen (met een specifiek bestedingsdoel) en de overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde kosten. De vorderingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde of verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele oninbaarheid.

Algemene reserves

De algemene reserves fungeren als het weerstandsvermogen van het waterschap en hebben geen specifieke bestemming. Met de algemene reserves worden eventuele toekomstige tegenvallers van algemene aard opgevangen. Voor meer informatie over het weerstandsvermogen zie paragraaf 3.5.

Bestemmingsreserves tariefsegalisatie

De bestemmingsreserves tariefsegalisatie worden aangehouden en aangewend om eventuele toekomstige schommelingen in de belastingtarieven op te vangen.

Overige bestemmingsreserves

Dit zijn reserves waaraan het algemeen bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Grondslagen resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

- De lasten worden in aanmerking genomen als deze voorzienbaar zijn.
- De baten worden verantwoord zodra deze zijn gerealiseerd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. op de balansdatum aanwezige risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, indien het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Langlopende leningen

Hier worden de leningen opgenomen met een looptijd langer dan één jaar. De langlopende schulden zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Netto vlottende schulden (met een looptijd korter dan één jaar)

Onder deze post zijn de bedragen opgenomen die binnen één jaar verschuldigd zijn.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn vooruit ontvangen inkomsten en nog te betalen kosten. De overlopende passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

5.2 Toelichting op de afzonderlijke posten van de balans

5.2.1 Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn te onderscheiden in:

Tabel 49: Specificatie vaste activa

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	31 december 2014
afsluiten geldleningen en saldo van agio en disagio	32	24
kosten voor onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	1.439	977
bijdragen aan activa in eigendom van bedrijven	0	0
bijdragen aan activa in eigendom van openbare lichamen	21.363	20.403
bijdragen aan activa in eigendom van het Rijk	0	0
bijdragen aan activa in eigendom van overigen	0	0
bijdragen aan activa in eigendom van openbare lichamen	0	0
geactiveerde bijdragen aan het Rijk (Hoogwaterbeschermingsprogramma)	10.453	15.796
geactiveerde bijdragen aan openbare lichamen	0	0
overige immateriële vaste activa	6.063	6.581
Totaal	39.350	43.781

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

Tabel 50: Verloopoverzicht immateriële vaste activa

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2014	Afschrijving 2014	Vermeerdering 2014	Verminderings /desinvesteringen 2014	Boekwaarde 31-12-2014	Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2014
Afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	32	8	0	0	24	27
Onderzoek en ontwikkeling	1.439	631	169	0	977	6.625
Bijdragen aan activa in eigendom van bedrijven:	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van openbare lichamen:	21	959	0	0	20.404	9.649
Bijdragen aan activa in eigendom van het Rijk:	10.453	457	5.799	0	15.796	818
Overige immateriële vaste activa	6.063	416	933	0	6.581	4.620
Totaal immateriële vaste activa	39.350	2.471	6.902	0	43.781	21.739

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn als volgt te categoriseren:

Tabel 51: Specificatie materiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	31 december 2014
gronden en terreinen	1.437	1.394
Vervoermiddelen	531	385
machines, apparaten en werktuigen	2.696	2.024
Bedrijfsgebouwen	14.330	13.692
Woonruimten	0	0
grond-, weg- en waterbouwkundige werken	310.735	309.676
overige materiële vaste activa	3.532	3.346
Totaal	333.261	330.517

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

Tabel 52: Verloopoverzicht materiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2014	Afschrijving 2014	Vermeerdering 2014	Verminderings /desinvesteringen 2014	Boekwaarde 31-12-2014	Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2014
Gronden en terreinen	1.437	43	0	0	1.394	200
Vervoermiddelen	531	147	0	0	385	2.243
Machines, apparaten en werktuigen	2.696	719	47	0	2.024	8.668
Bedrijfsgebouwen	14.330	950	312	0	13.692	10.645
Woonruimten	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	310.734	20.461	19.457	55	309.676	271.546
Overige materiële vaste activa	3.532	1.208	1.022	0	3.346	16.421
Totaal materiële vaste activa	333.261	23.528	20.839	55	330.517	309.722

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn te onderscheiden in:

Tabel 53: Specificatie financiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	31 december 2014
a. kapitaalverstrekkingen aan bedrijven		
Deelneming SNB	11.296	10.271
Deelneming Nieuwater B.V.	9	9
Effecten Nederlandse Waterschapsbank	1.745	1.745
Totaal kapitaalverstrekking aan bedrijven	13.050	12.025
b. leningen aan ambtenaren	470	447
c. uitzettingen in 's Rijks schatkist (met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer)	0	0
d. overige uitzettingen (met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer)	0	0
Totaal	13.520	12.472

Deelneming SNB:

Het waterschap is aandeelhouder in de N.V. Slibverbranding Noord-Brabant. Het verloopoverzicht van deze deelneming is als volgt:

Tabel 54: Specificatie deelneming SNB

(bedragen x € 1.000)	2014
Boekwaarde per 1 januari	11.296
Bij: agiostorting SNB	0
Af: terug storting agioreserve	826
Af: nog te betalen afrekening 2014	199
Boekwaarde per 31 december	10.271

Vaste activa in onderhanden werk

De vaste activa in onderhanden werken zijn te onderscheiden in:

Tabel 55: Specificatie materiële vaste activa in onderhanden werk

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	31 december 2014
Gronden en terreinen	0	0
Vervoermiddelen	0	0
Machines, apparaten en werktuigen	0	0
Bedrijfsgebouwen	248	164
Woonruimten	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	44.665	59.176
Overige materiële vaste activa	2.511	1.297
Totaal	47.424	60.637

De onderhanden werken (investeringen die nog niet zijn afgerond en waarop nog niet wordt afgeschreven) worden gewaardeerd tegen de aanschaf- of vervaardigingsprijs verminderd met ontvangen subsidies.

5.2.2 Vlottende activa

Vorraden

De per 31 december 2013 bij waterschap Regge en Dinkel aanwezige voorraden zijn in boekjaar 2014 afgeboekt ten laste van het rekeningresultaat. Met ingang van het boekjaar 2014 worden de aankopen die voorheen als voorraad-goederen geadministreerd werden rechtstreeks ten laste van het rekeningresultaat gebracht.

Tabel 56: Specificatie voorraden

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	31 december 2014
Onderhanden werk voor derden	0	0
Grond- en hulpstoffen voor eigen gebruik	104	0
Totaal	104	0

Kortlopende vorderingen

De kortlopende vorderingen zijn te onderscheiden in:

Tabel 57: Specificatie kortlopende vorderingen

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	31 december 2014
Vorderingen op belastingdebiteuren:		
Vorderingen op belastingdebiteuren (nominaal)	9.613	9.598
Af: voorziening voor oninbaarheid	1.724	1.031
Totaal vorderingen op belastingdebiteuren (netto)	7.889	8.567
Vorderingen als gevolg van subsidies en bijdragen	0	0
Overige vorderingen (handelsdebiteuren)	1.865	303
Totaal	9.754	8.870

Overlopende activa

De overlopende activa zijn te onderscheiden in:

Tabel 58: Specificatie Overlopende activa

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	31 december 2014
Nog te ontvangen voorschotbedragen (voorfinanciering op uitkeringen)	0	0
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	9.987	15.120
Totaal	9.987	15.120

De specificatie van de nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen (die ten laste van volgende boekjaren komen) is als volgt:

Tabel 59: Specificatie Nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	31 december 2014
Nog te ontvangen inkomsten	1.026	947
Vooruitbetaalde kosten	6.384	11.829
Nog te ontvangen subsidies	2.457	1.813
Nog te ontvangen creditnota's	80	505
Overige overlopende activa	40	22
Totaal	9.987	15.120

Liquide middelen

De liquide middelen zijn te onderscheiden in:

Tabel 60: Specificatie liquide middelen

Liquide middelen Bedragen x € 1.000	1 januari 2014	31 december 2014
Kasmiddelen en cheques	1	3
Positieve rekening-courantverhouding met 's Rijk schatkist	0	0
Positieve rekening-courantverhoudingen met openbare lichamen	0	0
Overige positieve rekening-courantverhoudingen	0	0
Overige bank- en girotegoeden	15	136
Totaal	16	139

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

5.2.3 Vaste passiva

Reserves

De reserves zijn te onderscheiden in:

Tabel 61: Specificatie reserves

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	Mutaties	Resultaat- bestemming	31 december 2014
Algemene reserves	10.348	-948	0	9.400
Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	18.295	-2.732	0	15.563
Overige bestemmingsreserves	26.439	-4.789	0	21.650
Nog te bestemmen resultaat	0	0	5.210	5.210
Totaal Eigen Vermogen	55.082	-8.469	5.210	51.823

Het verloop van de algemene reserves is als volgt:

Tabel 62: Specificatie algemene reserves

(bedragen x € 1.000)	2014	Watersysteem- beheer	Zuiverings- beheer
Saldo volgens vastgestelde openingsbalans per 1 januari	10.348	5.611	4.737
Bij: toevoeging conform primaire begroting	450	225	225
Af: overheveling naar bestemmingsreserve dividend Nieuwater B.V.	1.398	699	699
Saldo algemene reserves per 31 december	9.400	5.137	4.263

Het verloop van de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie is als volgt:

Tabel 63: Specificatie bestemmingsreserves tariefseglisatie

(bedragen x € 1.000)	2014	Watersysteem- beheer	Zuiverings- beheer
Saldo volgens vastgestelde openingsbalans per 1 januari	18.295	8.146	10.149
Af: onttrekking conform primaire begroting	4.527	1.271	3.256
Bij: toevoeging conform BVR 2014	1.795	1.795	0
Saldo bestemmingsreserves voor tariefseglisatie per 31 december	15.563	8.670	6.893

Zie paragraaf 3.3 voor een nadere toelichting op het verloop van de overige bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Waterschap Vechtstromen heeft voorzieningen gevormd voor:

Tabel 64: Specificatie voorzieningen

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	Mutaties	31 december 2014
voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen	7.108	1.041	8.149
overige voorzieningen.	698	628	1.326
Stand per 31 december	7.806	1.669	9.475

Zie paragraaf 3.3 voor een nadere toelichting op het verloop binnen de voorzieningen.

Langlopende leningen

De langlopende leningen zijn te onderscheiden in:

Tabel 65: Specificatie Opgenomen geldleningen

(bedragen x € 1.000)	Rentelast 2014	1 januari 2014	31 december 2014
Obligatieleningen	0	0	0
Onderhandse leningen van:			
1. openbare lichamen	63	1.002	1.002
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	11.841	307.938	342.882
Door derden belegde gelden	0	0	0
Derivaten op vaste schulden	0	0	0
Langlopende financiële leaseverplichtingen	0	0	0
Waarborgsommen	0	0	0
Totaal	11.904	308.940	343.884

Het verloop van de langlopende geldleningen is als volgt:

Tabel 66: Specificatie Langlopende geldleningen

Bedragen x € 1.000	2014
Saldo geldleningen per 1 januari	308.940
Bij: opgenomen geldleningen	65.000
Af: aflossingen geldleningen	30.056
Saldo geldleningen per 31 december	343.884

5.2.4 Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

De volgende netto vlottende schulden zijn te onderscheiden:

Tabel 67: Specificatie Netto vlottende schulden (met een looptijd korter dan één jaar)

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	31 december 2014
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	0
Overige kasgeldleningen	28.000	0
Negatieve rekening-courantverhouding met 's Rijk schatkist	0	0
Negatieve rekening-courantverhoudingen met openbare lichamen	0	0
Derivaten op kortlopende geldleningen	0	0
Negatieve bank- en girosaldi	23.615	34.954
Schulden aan leveranciers	12.092	9.868
Schulden in verband met te betalen belastingen, sociale en pensioenpremies	1.547	1.919
Overige kortlopende schulden	739	799
Totaal	65.993	47.540

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit:

Tabel 68: Specificatie Overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	31 december 2014
Verplichtingen opgebouwd in 2014 en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	10.282	13.050
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, van:		
1. de Europese Unie	0	0
2. het Rijk	0	0
3. provincies	4.575	5.549
4. overige openbare lichamen	0	0
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	738	215
Totaal	15.595	18.814

De verplichtingen opgebouwd in 2014 die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen bestaan uit:

Tabel 69: Specificatie Overige nog te betalen kosten

(bedragen x € 1.000)	1 januari 2014	31 december 2014
Nog te betalen intrest	7.453	8.371
Nog te betalen grondaankopen	925	673
Overige nog te betalen bedragen	1.904	4.006
Totaal	10.282	13.050

5.2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Garantstellingen

Garantstelling GBLT

Waterschap Vechtstromen neemt tezamen met andere waterschappen en gemeenten deel aan de gemeenschappelijke regeling Lococensus-Tricijn (GBLT). In deze gemeenschappelijke regeling zijn de activiteiten van het waterschap, die te maken hebben met de heffing en invordering van waterschapsbelastingen ondergebracht. Uit hoofde van deze gemeenschappelijke regeling zijn de voormalige waterschappen Regge en Dinkel en Velt en Vecht verplichtingen aangegaan inzake kosten van personeel en aandeel in de kosten. De looptijd van deze samenwerking is voor onbepaalde tijd.

Garantstelling NieuWater BV

Voor de bouw van de Puurwaterfabriek heeft NieuWater BV een langlopende geldlening aangetrokken waarvoor zich destijds de rechtsvoorganger waterschap Velt en Vecht voor 100% (zijnde k€ 21.750) garant heeft gesteld. NieuWater heeft deze lening volledig opgenomen. Eind 2013 bedraagt de borgstelling aan NieuWater BV: k€ 19.030. Eind 2014 bedraagt de borgstelling aan NieuWater BV: k€ 18.125.

Garantstelling Aqualysis

Met de aangegane garantstelling in Aqualysis staat Vechtstromen (samen met de andere deelnemende waterschappen) borg voor de financiële verplichtingen die Aqualysis met de NWB aangaat. Voor Vechtstromen bedraagt het percentage van de garantstelling 32,1%. De garantieverklaring gaat uit van meer-

jarige vaste percentages, terwijl de feitelijke bijdragen van de deelnemende waterschappen aan Aqualysis per begrotingsjaar kunnen verschillen.

Investeringsverplichtingen projecten

Op het moment van de jaarafsluiting bestond voor het waterschap Vechtstromen een investeringsverplichting van k€ 12.285. Deze verplichtingen bestaan uit toegezegde bijdragen in projecten van derden en lopende aanbestedingen.

Meerjarige contracten

Op het moment van de jaarafsluiting is hiervoor een verplichting aanwezig van k€ 9.143. Deze meerjarige contracten bestaan voor een groot deel uit contracten voor onderhoud van het watersysteembeheer en ICT.

Topinkomens

Het normenkader rondom de 'Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (hierna: WNT) is bekrachtigd in het Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014 (nummer 2014-0000106049) en de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014 (nummer 2014-0000 104920). Ook is de aanpassingswet WNT (nummer 2014 – 000070146) als onderdeel van dit normenkader van toepassing.

Volgens de WNT dient de bezoldiging te worden gepubliceerd in de jaarrekening 2014 van:

- (i) topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen;
- (ii) overige functionarissen met een bezoldiging hoger dan de bezoldigingsnorm dan € 230.474;
- (iii) functionarissen met een ontslagvergoeding hoger dan € 75.000.

In 2014 was er bij Vechtstromen geen sprake van functionarissen met een bezoldiging of ontslagvergoeding boven de gestelde norm. Alleen de secretaris-directeur van het waterschap wordt in de WNT expliciet genoemd als topfunctionaris waarvan de bezoldiging dient te worden gepubliceerd.

Tabel 70: Specificatie Bezoldiging topfunctionarissen

Functionaris	Naam	Totaal	Beloningen	Onkostenvergoeding	Voorziening beloning op termijn	Omvang dienstverband in 2014
Secretaris-directeur	drs. O. Dijkstra	€ 163.200	€ 132.148	€ 8.759	€ 22.293	Voltime

Bijlage 1: Controleverklaring accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van Waterschap Vechtstromen

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2014 van Waterschap Vechtstromen te Almelo gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de exploitatierekening met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggevingen andere toelichtingen en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder de verordeningen van het waterschap zelf en de WNT.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle als bedoeld in art. 109, tweede lid van de Waterschapswet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit, het controleprotocol dat is vastgesteld op 24 september 2014 door het algemeen bestuur van het Waterschap Vechtstromen en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van Waterschap Vechtstromen.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan de reserves. Op basis van artikel 5.2 lid 7 van het Waterschapsbesluit is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur op 24 september 2014 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Waterschap Vechtstromen een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2014 als van de activa en passiva per 31 december 2014 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder de verordeningen van het waterschap zelf en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge Artikel 109, derde lid, onderdeel d, van de Waterschapswet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Groningen, 2 juni 2015

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. drs. R.H. Bouman RA